[září 2026]

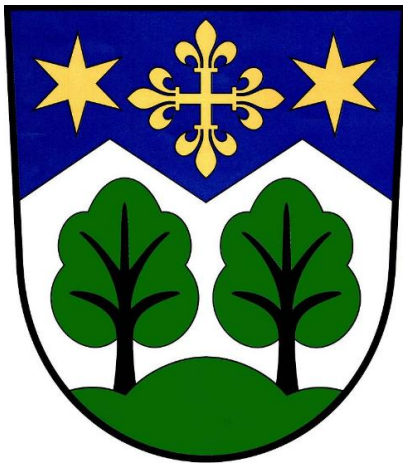

STRATEGIE ROZVOJE OBCE ÚHLEJOV

OKRES JIČÍN

[PRO OBDOBÍ LET 2026 - 2036]

Obsah

ANOTACE ... 3
1. ANALYTICKÁ ČÁST ... 4
1.1. Charakteristika obce ... 4
1.1.1. Vymezení území a přírodní podmínky ... 4
1.1.2. Historické souvislosti ... 7
1.1.3. Obyvatelstvo ... 9
1.1.4. Sociální situace v obci ... 11
1.1.5. Současnost obce Úhlejov ... 13
1.1.6. Hospodářství a trh práce ... 14
1.1.7. Infrastruktura a vybavenost ... 17
1.1.8. Životní prostředí ... 25
1.1.9. Správa obce ... 29
1.2 Vyhodnocení Strategie rozvoje obce 2019-2029 ... 32
1.3 Šetření názorů obyvatel ... 35
2. VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST ... 36
2.1. SWOT analýza ... 36
2.2. Vazba na národní, krajské a místní strategické dokumenty ... 39
3. NÁVRHOVÁ ČÁST ... 42
3.1 Strategická vize a strategické cíle ... 42
3.1.1 Základní rozvojové principy ... 42
3.1.2 Dlouhodobé strategické cíle ... 43
3.2 Opatření a aktivity ... 43
Opatření 1: Technická vybavenost ... 43
Opatření 2: Děti a sport ... 44
Opatření 3: Spolková činnost a správa obce ... 44
Opatření 4: Veřejná prostranství a životní prostředí ... 45
Opatření 5: Ostatní záměry ... 45
3.3 Strom cílů Strategie rozvoje obce Úhlejov ... 45
3.4 Ganttův diagram realizace aktivit ... 47
3.5 Finanční plán obce ... 49

4. PODPORA REALIZACE PROGRAMU 50
4.1 Způsob zajištění, řízení a organizace naplňování 50
4.2 Postup sledování a vyhodnocování realizace Strategie 50
4.3 Způsob aktualizace Strategie 51
Příloha č. 1 PLÁN ROZVOJE SPORTU OBCE ÚHLEJOV NA OBDOBÍ 2026–2036 52

Tabulka 1: Využití půdního fondu v obci Úhlejov 5
Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel a domů od r. 1896 9
Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel obce za posledních 10 let 10
Tabulka 4 Úhlejov - demografická situace k 31.12.2025 11
Tabulka 5 Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel podle obcí v letech 2021-2025 11
Tabulka 6 Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE (k 31. 12. 2025) 14
Tabulka 7 Počet dokončených a zkolaudovaných bytů v obci Úhlejov 2018-2025 21
Tabulka 8 Druhy pozemků v obci Úhlejov (stav k 31. 12. 2024) 25
Tabulka 9 Vyhodnocení aktivit obce Úhlejov ve Strategii rozvoje obce Úhlejov 2019-2029 32
Tabulka 10 Souhrnná matice SWOT analýzy obce Úhlejov 36

Obrázek 1 Poloha obce Úhlejov 6
Obrázek 2 Katastrální území obce Úhlejov (katastr Úhlejov a Chroustov) 13
Obrázek 3 Strom cílů 46
Obrázek 4 Ganttův diagram aktivit obce Úhlejov (2026-2036) 48

ANOTACE

Klíčovým procesem řízení rozvoje obce je dlouhodobé plánování. Základním plánovacím dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je program rozvoje obce (zde nazvaný **Strategie rozvoje obce Úhlejov**). Představuje hlavní nástroj řízení rozvoje obce, slouží jako podklad pro sestavování rozpočtu a pro včasnou přípravu investičních i neinvestičních projektů. Zajišťuje kontinuitu rozvoje mezi volebními obdobími a usnadňuje rozhodování zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce Úhlejov se rozhodlo vypracovat nový strategický dokument z důvodu potřeby reagovat na aktuální výzvy při budování občanské vybavenosti, rozvoji infrastruktury, dopravní obslužnosti a zkvalitňování veřejných služeb. Cílem je zvýšit kvalitu života stávajících obyvatel a zachovat atraktivitu obce pro bydlení při současném udržení klidného, venkovského rázu a kvalitního životního prostředí.

Původní strategický dokument z let 2019–2029 a jeho plnění a aktuálnost byla prakticky vyčerpána. Potřeba vypracování nového strategického dokumentu vyvstala z aktuálního rozvoje obce a má se podílet na zachování moderního rázu vesnice, udržení klidu a dobrého životního prostředí. Zpracováním nového dokumentu byla pověřena starostka obce ve spolupráci se zastupiteli a občany obce. Dokument je zpracován v souladu s *Metodikou tvorby programu rozvoje obce* (MMR, 2014) a za využití metodických podkladů portálu *obcepro.cz*.

Schválením tohoto dokumentu získává obec Úhlejov klíčový podklad pro efektivní využívání dotačních příležitostí ze strukturálních fondů EU (především IROP) a národních dotačních programů v období **2026–2036**. Strategie zároveň slouží jako základní rámec pro finanční plánování a sestavování ročních rozpočtů obce.

Zastupitelstvo obce Úhlejov na svém zasedání dne **23. 9. 2026** schvaluje tuto **Strategii rozvoje obce Úhlejov na období 2026–2036**.

Starostka obce svým podpisem stvrzuje závaznost tohoto dokumentu pro strategické plánování obce. Veškeré aktualizace či změny strategie a jejího akčního plánu budou podléhat schválení Zastupitelstvem obce Úhlejov a budou podrobeny pravidelnému ročnímu monitoringu.

V Úhlejově dne

.....

Lenka Šedivá, DiS

starostka obce Úhlejov

Odborné zpracování a kompletace dokumentu: místní akční skupina MAS Podchlumí, z.s. ve spolupráci s Obcí Úhlejov

1. ANALYTICKÁ ČÁST

1.1. Charakteristika obce

Charakteristika obce obsahuje komplexní zhodnocení situace v obci, charakteristiku stavu a vývoje jednotlivých oblastí života obce. Klade důraz na zachycení hlavních rozvojových problémů obce a jejich příčin. Zachycuje demografickou situaci, hospodářství, infrastrukturu, vybavenost, životní prostředí, hospodaření obce a fungování obce.

1.1.1. Vymezení území a přírodní podmínky

Geografická poloha a administrativní uspořádání

Obec **Úhlejov** se nachází v **Královéhradeckém kraji**, v severovýchodní části **okresu Jičín**. Správním centrem je pro obec město **Hořice** (obec s rozšířenou působností – ORP), které leží přibližně 8 km jihozápadně. Pouhé 2 km od obce se nachází historické městečko **Miletín**, které plní funkci přirozeného spádového centra pro základní občanskou vybavenost.

Správní území obce se rozkládá na **411,9 hektarech** (přesná výměra dle součtu parcelních druhů pozemků, v textech katastru uváděno též 411,8 ha kvůli zaokrouhlování) a je tvořeno dvěma katastrálními územími:

- **k.ú. Úhlejov** (180,9 ha, resp. 181,0 ha dle součtu druhů pozemků)
- **k.ú. Chroustov u Miletína** (230,9 ha)

Obec se vyznačuje rozptýlenou sídelní strukturou, kterou tvoří samotná obec **Úhlejov**, připojená část **Chroustov** (leží cca 2 km západně od Úhlejova, do roku 1990 samostatná obec), osady **Brodek** a **Zavadilka** a dvě malebné samoty - **Růžovka** (v nejsevernější části území) a **Horní mlýn**.

Geomorfologie a hydrologie

Z geomorfologického hlediska leží území v podsoustavě **Krkonošského podhůří**, konkrétně na jižních svazích **Zvičinsko-kocléřovského hřbetu**. Terén je pestře zvlněný s výraznou jižní expozicí, což zajišťuje vynikající oslunění a příznivé mikroklima.

Území je přirozeně ohraničeno údolími tří místních vodotečí:

- **Trotinka** (v místním podání označovaná jako *„Dolnoúhlejovský potok“*)
- **Úhlejovský potok** (místně *„Hornoúhlejovský potok“*)
- **Lukaveček** (místně *„Bystrý potok“*)

Vlastním zastavěným územím obce Úhlejov protéká **Trotinka** a **Bystrý potok** (Lukaveček). Z hlediska širší ochrany vod spadá celé katastrální území obce do chráněné oblasti přirozené akumulace vod (**CHOPAV Východočeská křída**, na území se rovněž nachází ochranné pásmo pozorovacího vrtu a pramene ČHMÚ.

Struktura půdního fondu

Pro vyhodnocení reálného využívání krajiny a stanovení priorit v oblasti životního prostředí, infrastruktury a protierozní ochrany je klíčové strukturované rozdělení půdního fondu. Následující

data vycházejí z oficiální evidence **Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK).**

Tabulka 1: Využití půdního fondu v obci Úhlejov

Druh pozemku	KÚ Úhlejov (ha)	KÚ Chroustov u Miletína (ha)	Celkem v obci (ha)	Podíl na celkové výměře (%)
Orná půda	52,3	85,7	138,0	33,5 %
Trvalé travní porosty (TTP)	71,0	79,0	150,0	36,4 %
Zahrady a ovocné sady	9,0	10,0	19,0	4,6 %
Zemědělská půda celkem	**132,3**	**174,7**	**307,0**	**74,5 %**
Lesní pozemky	41,0	39,0	80,0	19,4 %
Vodní plochy	2,5	0,5	3,0	0,7 %
Zastavěné plochy a nádvoří	2,8	2,2	5,0	1,2 %
Ostatní plochy	2,4	14,5	16,9	4,1 %
Celková výměra	**181,0**	**231,0**	**411,9 ha**	**100,0 %**

Poznámka k datům: Součet jednotlivých ploch v k.ú. Chroustov u Miletína činí přesně 230,9 ha (v historických textech zaokrouhleno na 231,0 ha). Celková reálná výměra správního území obce činí 411,9 ha.

Hlavní závěry z analýzy půdního fondu:

- Výrazně zemědělský charakter obce: **Zemědělská půda tvoří** 74,5 % **celkové výměry obce (307,0 ha).**
- Ekologická stabilita a protierozní ochrana: **Mimořádně významný je vysoký podíl** trvalých travních porostů (36,4 %)**, které spolu s** lesními pozemky (19,4 %) **plní zásadní ekologickou a** retenční funkci v krajině**, zabraňují rychlému odtoku vody a chrání svažité pozemky před půdní erozí.**
- Zachovalý venkovský ráz: Zastavěné **plochy a nádvoří tvoří pouze** 1,2 % **území obce (5,0 ha), což potvrzuje vysokou estetickou hodnotu krajiny bez urbanizačních nebo průmyslových zátěží.**

Širší vztahy, členství v mikroregionech a cestovní ruch

Meziobecní spolupráce a rozvojové svazky Obec Úhlejov si je vědoma významu meziobecní spolupráce pro koordinovaný rozvoj území a efektivní čerpání dotačních prostředků. Je aktivním členem následujících subjektů:

- **MAS Podchlumí, z.s.** – klíčový partner pro čerpání evropských i národních dotací prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD),
- **Mikroregion Podchlumí**,
- **Sdružení obcí Podzvičinsko**,
- **Svazek obcí „Lázeňský mikroregion“**.

Tato členství umožňují obci zapojovat se do společných projektů (infrastruktura, cestovní ruch, kultura) a posilují její pozici v regionu ORP Hořice.

Turistický a rekreační potenciál Úhlejov se nachází v atraktivní turistické oblasti Podzvičinsko, v širším zázemí Krkonoš a Podkrkonoší. Díky zachovalému přírodnímu prostředí (vysoký podíl TTP

a lesních pozemků) má území výrazný **rekreační potenciál**:

- **Pěší a cykloturistika:** Územím a jeho blízkým okolím procházejí lokální i regionální cyklotrasy a turistické stezky využívající zvlněný terén jižních svahů Zvičinsko-kocléřovského hřbetu. V blízkém i vzdálenějším okolí obce Úhlejov se nabízí množství turistických, sportovních a rekreačních možností pro každého bez rozdílu věku a zdatnosti. Je zde možno pořádat pěší procházky do okolní přírody nebo středně dlouhé túry po okolních turistických zajímavostech. Cyklisté mohou využít stejně jako pěší turisté velké množství tras v okolí Úhlejova a Chroustova. Pro zdatnější cyklisty jsou určeny cyklistické trasy Podzvičinska.
- **Vazba na významné cíle v okolí:** V dostupné vzdálenosti (do 15 km) se nachází řada nadregionálních turistických atraktivit – hrad Pecka, ZOO Dvůr Králové, technická památka přehrada Les Království, Hospital Kuks či lázeňské město Lázně Bělohrad.
- **Chalupaření a druhý domov:** Přírodní charakter a klidná poloha obou katastrů (Úhlejov i Chroustov) vytvářejí dobré podmínky pro individuální rekreaci, což se odráží ve vyšším podílu objektů využívaných k časově omezenému pobytu. Úhlejov a okolí je také vyhlášeným houbařským rájem.

Obrázek 1 Poloha obce Úhlejov

Zdroj: https://www.google.cz/maps

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Spádovost a polohová vazba:** Území obce je extrémně závislé na přirozeném spádovém centru Miletín (vzdálenost pouze 2–3 km), které pro obyvatele zajišťuje klíčovou občanskou vybavenost (školství, zdravotnictví, pošta, matriční úřad). Úzká meziobecní spolupráce je proto nezbytnou podmínkou fungování obce.
- **Agroturistický potenciál:** Významný podíl zemědělské půdy (74,5 % celkové výměry, tj. 307 ha) a poloha na úpatí Zvičiny s přímým napojením na cyklotrasu č. 4086 a turistické trasy (vazba na Erbenovu a Raisovu stezku) tvoří ideální základ pro rozvoj šetrného cestovního ruchu a agroturistiky.

1.1.2. Historické souvislosti

Založení a vývoj obce

První písemná zmínka o existenci obce Úhlejov pochází z **14. března 1267**, kdy se v listině objevuje název v podobě **"villa Huleyowie"**, což bylo později zčeštěno na *Hulejov*. Jméno obce je odvozeno od osobního jména *Hula*, které vzniklo jako zkrácenina jména *Ulrich* (česky Oldřich). Ve 13. století patřil Úhlejov do panství **Německých rytířů**.

V průběhu staletí obec měnila své majitele:

- Roku **1423** vlastnil panství *Diviš Bořek*.
- V letech **1515–1540** jej vlastnili *Trčkové z Lípy*.
- V letech **1540–1560** jej převzali *Smiřičtí ze Smiřic*.
- V roce **1560** jej převzal *Jiří z Valdštejna* a v roce **1625** jej získal slavný vojevůdce *Albrecht z Valdštejna*.
- Roku **1637** Úhlejov vlastnil *Jan Jetřich Grodecký z Grodu*.
- Od roku **1657** držel panství *Kryštof Ferdinand Katulinský* a po něm *Hynek Václav Falge*.
- V roce **1804** jej převzal *František Xaver Cecinkar, rytíř z Bírnice*, a po něm kněžna *Rosa Hohenlohe z Bartenštejna*.

Významní rodáci a vazba na rod Erbenů

Obec se může pyšnit několika významnými rodáky, kteří se zapsali do národních i regionálních dějin:

- **c. k. plukovník J. Voňka**,
- **K. Voňka** – syn plukovníka, uznávaný chirurg a primář hořické nemocnice,
- **A. Balatka** – lodní lékař,
- **univerzitní profesor V. Machek** – přední český jazykovědec.

Z Úhlejova pochází také **rod Erbenů**. V roce **1704** zde koupil „grunt“ s pozemky prapraděd slavného spisovatele **Karla Jaromíra Erbena**. Je příznačné, že většina Erbenovy literární tvorby je inspirována a zasazena právě do zdejšího malebného okolí.

Místní části a osady Obec Úhlejov se skládá z několika osad a samot, z nichž každá má svou specifickou historii:

1. **Chroustov.** Jedná se o největší z osad patřících k obci. Chroustov byl původně samostatnou obcí a později tzv. „školní obcí“. Již v roce **1862** zde byla zřízena škola, která sloužila žákům z širokého okolí a osad na Zvičině (Bezník, Borek v Bezníku, Chroustov, Úhlejov a další). V roce **1918** školu navštěvovalo dokonce **přes sto žáků**. Škola úspěšně fungovala několik desetiletí a zrušena byla Rozhodnutím Ministerstva školství a kultury k **30. červnu 1966**. K Úhlejovu byl Chroustov připojen v roce **1990**. Nad osadou se nachází rozlehlá chatová lokalita, která dnes tvoří samostatnou část území obce.
2. **Brodek.** Tato osada, patřící pod obec Úhlejov, vznikla v **18. století** a její název byl odvozen od brodu na řece Bystřici. Podle některých pramenů existují domněnky, že toto místo bylo zmiňováno již při vpádu polského vojska do Čech v roce **1110**. Ačkoliv nejstarší část osady vznikla v 18. století a rozvoj pokračoval v průběhu 19. století, jako oficiální rok vzniku lze beze sporu označit rok **1829**. V současnosti je Brodek vyhledávanou chatařskou a rekreační oblastí, kde žije většina starousedlíků.
3. **Růžovka.** V případě osady Růžovka se původně jednalo o samotu s drsným podnebím, která nesla příznačný název **Hrůzovka**. Název *Růžovka* se poprvé objevil v roce **1895**. Podle jednoho zdroje je odvozen od množství na jaře kvetoucích šípkových keřů, podle druhého pak jméno vzniklo od zabarvení krajiny při západu slunce. Samota leží severozápadně od Úhlejova a vede k ní polní cesta, jež představuje jednu z nejmalebnějších turistických tras vedoucích na vrchol Zvičiny.
4. **Zavadilka.** Vznikla v roce **1902** jako samota „Na Zavadilce“. Dlouho sloužila jako hostinec, obchod se smíšeným zbožím a také jako kulturní a společenské centrum. Hostinec byl uzavřen v roce **1955** a budova byla roku **1962** přestavěna na obytný dům. K uspokojování kulturních a společenských potřeb obyvatel byl v roce **1973** v rámci svépomocné akce „Z“ vybudován kulturní dům, úřadovna národního výboru a prodejna. Na počátku 21. století zde obec Úhlejov vybudovala bytový dům s osmi bytovými jednotkami.
5. **Samota Horní mlýn.** Tato samota byla založena jako poplužní mlýn, který býval součástí panského dvora, pravděpodobně současně s dnes již zaniklým nedalekým hrádkem *Schlossbergem* (místně zvaným „Šušpárek“). První písemná zmínka o mlýnu pochází z roku **1637**.

Hrádek „Šušpárek“ (Schlossberg/Šluspárk) a vznik obce

Významným historickým prvkem a archeologickým nalezištěm na území obce je zaniklý malý hrádek **„Šušpárek“** (či též *Šluspárk* či *Schlossberg*). Rozkládal se na vyvýšenině u soutoku potoků Bystrého a Hornoúhlejovského. V současné době prochází částí tohoto místa silnice.

Písemné historické prameny o tomto hrádku zcela mlčí. Krátkou dobu jeho existence, která byla ukončena nejspíše ve **40. letech 13. století**, však dokládá nepočetný materiál získaný archeologickým průzkumem. Původní název hrádku je neznámý, označení *Šluspárk* je pravděpodobně až novověkého původu.

Z archeologických nálezů vyplývá:

- Hrádek měl pravděpodobně jednodílnou dispozici oválného půdorysu.

- Byl opevněn příkopem a předsunutým valem, přičemž na nejsnadněji přístupné straně bylo opevnění zdvojeno.
- Archeologická sondáž na vnitřní ploše o rozměrech **62 × 27 metrů** potvrdila existenci opevnění v podobě nasucho kladené kamenné zdi a palisády.
- Vnitřní zástavba byla podle náznaků dřevěná.

Historik J. V. Šimák vyslovil hypotézu, že toto hradiště nad Úhlejovem mohlo být doposud neznámým tvrzištěm. Přestože archeologové nenašli přímý materiální doklad, který by jednoznačně určil jeho přesnou funkci a stáří, předpokládá se, že se jednalo o **opevněný dvůr**. Ten pravděpodobně založil **klášter Německých rytířů z Miletína po roce 1261** (přičemž již roku 1267 je doložena existence samotné vsi). Tento dvůr sem přivedl poddané nevolníky a dal jméno nově vzniklé vsi.

Samotná obec Úhlejov tak s největší pravděpodobností vznikla právě při tomto klášterním dvoře v období **druhé (tzv. německé) kolonizační vlny**, během níž docházelo k osidlování a hospodářskému využívání tehdejšího pohraničního hvozdu.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Zachování identity sídla:** Obec disponuje cenným historickým dědictvím (lokalita zaniklého hrádku Šušpárek/Schlossberg, historie osad Chroustov, Brodek, Růžovka, Zavadilka, Horní mlýn). Udržení a obnova prvků lidové architektury (historické roubené stavby, drobné sakrální památky) jsou klíčové pro zachování jedinečného venkovského rázu a přitažlivosti obce pro rezidenty i návštěvníky.

1.1.3. Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel dle níže uvedené tabulky dokládá dlouhodobý postupný úbytek obyvatelstva obce. K 31. 12. 2025 měla obec **138 obyvatel** (z toho **69 mužů** and **69 žen**). Průměrný věk obyvatelstva dosáhl **45 let**.

Za posledních 156 let (od prvního sčítání v roce 1869) poklesl počet obyvatel obce na **27,4 %** původního stavu. Nejvýraznější demografický propad byl zaznamenán při sčítání v roce 1991, kdy počet obyvatel poklesl na pouhých **104 obyvatel** (tj. 20,6 % stavu z roku 1869). Od tohoto historického minima sice počet obyvatel vykazoval v následujících třech dekádách mírně stoupající a kolísavý trend (nárůst o **32,7 %** za 34 let), v posledním desetiletí se však projevuje opětovný pokles. Počet trvale obydlených domů v obci vykazuje dlouhodobě mírně klesající tendenci a při posledním sčítání v roce 2021 činil **81 domů**.

Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel a domů od r. 1896

Sčítání v roce	Počet obyvatel	Počet domů
1869	504	77
1880	442	77
1890	472	80
1900	431	80

1910	414	81
1921	407	80
1930	359	84
1950	268	87
1961	235	66
1970	188	58
1980	123	45
1991	104	75
2001	108	86
2011	146	85
2021	137	81

Zdroj: ČSÚ

Bližší pohled na vývoj v posledních deseti letech (Tabulka 3) ukazuje, že po dosažení novodobého maxima v roce 2011 (146 obyvatel) následoval opětovný pokles. Mezi lety 2015 a 2025 se počet obyvatel snížil ze 160 na 138, což představuje **úbytek o 13,8 %**. Zatímco v první polovině sledovaného desetiletí byl propad strmější, v posledních třech letech (2023–2025) se situace stabilizovala a počet obyvatel se drží na vyrovnané úrovni s průměrem **138 obyvatel**. Z genderového hlediska je populace dlouhodobě vyvážená – k 31. 12. 2025 byl poměr mužů a žen naprosto vyrovnaný v poměru 50 : 50 (69 mužů a 69 žen).

Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel obce za posledních 10 let

Rok	Počet obyvatel k 1.1.	V tom	
		Muži	Ženy
2015	160	79	81
2016	158	80	78
2017	156	79	77
2018	150	77	73
2019	153	78	75
2020	152	79	73
2021	147	76	71
2022	142	70	72
2023	139	66	73
2024	137	66	71
2025	138	69	69

Zdroj: ČSÚ

Podrobná věková struktura obyvatelstva k 31. 12. 2025 (Tabulka 4) odhaluje výrazné demografické stárnutí obce. Dětská složka (0–14 let) tvoří pouze **8,7 %** populace (12 dětí). Obyvatelstvo v produktivním věku (15–64 let) představuje **68,8 %** (95 osob) a obyvatelé v poproduktivním věku (65 a více let) tvoří **22,5 %** (31 osob).

Tento nepoměr se výrazně promítá do **indexu stáří**, který dosahuje kritické hodnoty **258,3** (na 100 dětí do 14 let připadá více než 258 seniorů starších 65 let). Průměrný věk obyvatel je **45,0 let**, přičemž ženy vykazují vyšší průměrný věk než muži (45,8 let oproti 44,3 let). Tato struktura indikuje naléhavou potřebu rozvoje služeb pro seniory v nadcházejícím desetiletí.

Tabulka 4 Úhlejov - demografická situace k 31.12.2025

Stav obyvatel k 31. 12. 2025		**celkem**	**muži**	**ženy**
počet obyvatel		138	69	69
v tom ve věku (let)	0 - 14	12	6	6
	15 - 64	95	48	47
	65 a více	31	15	16
průměrný věk		45,0	44,3	45,8

Zdroj: ČSÚ

Sledování přirozeného a migračního pohybu obyvatelstva v letech 2021–2025 (Tabulka 5) ukazuje na nestabilitu populačního vývoje. Přirozený přírůstek byl v uplynulých pěti letech trvale záporný s výjimkou roku 2023. Celkově se v tomto období v obci narodilo 6 dětí, zatímco zemřelo 9 občanů (přirozený úbytek činil celkem **-3 osoby**).

Zásadní roli v populační stabilitě proto hraje stěhování, které však vykazuje značnou volatilitu. Výrazně negativní bylo v roce 2023 (migrační úbytek -9 osob), naopak silně kladné v roce 2022 (+5 osob) a v roce 2025 (+3 osoby). V souhrnu za posledních 5 let je saldo stěhování **-3 osoby** a celkový přírůstek za toto období činí **-6 osob**. Nicméně v roce 2025 došlo díky přírůstku stěhováním k mírnému celkovému nárůstu počtu obyvatel o **1 osobu**.

Tabulka 5 Základní údaje o stavu a pohybu obyvatel podle obcí v letech 2021-2025

	2025	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
Pohyb obyvatel k 31. 12.	138	137	139	147	142
Živě narození	1	1	2	1	1
Zemřelí	3	2	1	1	2
Přirozený přírůstek	-2	-1	1	0	-1
Přistěhovalí	5	2	2	13	4
Vystěhovalí	2	3	11	8	5
Přírůstek stěhováním	3	-1	-9	5	-1
Celkový přírůstek	1	-2	-8	5	-2
Sňatky	0	1	0	1	1
Rozvody	0	1	0	0	0

Zdroj: ČSÚ

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Kritické demografické stárnutí**: Index stáří dosahuje mimořádně vysoké hodnoty 258,3 (31 seniorů nad 65 let vůči pouhým 12 dětmi do 14 let k 31. 12. 2025). Tento nepříznivý poměr v horizontu 5–10 let vygeneruje silný sociální tlak na dostupnost lékařské péče a bezbariérovost veřejných prostranství.
- **Migrační závislost**: Počet obyvatel se v posledních letech stabilizoval na průměru 138 osob. Tato stabilita je však plně závislá na kladném saldu stěhování (migraci), které kompenzuje dlouhodobě záporný přirozený přírůstek (převahu zemřelých nad narozenými).

1.1.4. Sociální situace v obci

Zhodnocení sociální situace v obci je klíčovým podkladem pro nastavení budoucí sociální péče, bydlení a komunitního života. Úhlejov vykazuje specifické sociální charakteristiky plynoucí z jeho velikosti, rozptýlené sídelní struktury a složení bytového fondu.

a) Sociální vyloučení a národnostní menšiny

Podle analýz obsažených ve strategických dokumentech MAS Podchlumí se na správním území obce Úhlejov (včetně všech osad a samot) **nenachází žádná sociálně vyloučená lokalita** ani zde nežije koncentrovaná romská menšina. Mezilidské i sousedské soužití v obci je dlouhodobě klidné, bez sociálního napětí či bezpečnostních rizik.

b) Specifické ohrožené skupiny a bytové hospodářství

Významným sociálním a stabilizačním prvkem v obci je obecní bytový fond. Na počátku 21. století vybudovala obec Úhlejov v místní části Zavadilka bytový dům s osmi bytovými jednotkami. Část kapacity tohoto domu slouží jako stabilní nájemní bydlení pro matky samoživitelky, které čerpají příspěvky na bydlení a státní sociální podporu. Další skupinou obyvatel ohroženou sociálním znevýhodněním jsou dlouhodobě nezaměstnaní, kteří jsou rovněž závislí na dávkách státní sociální podpory.

c) Občané s registrovaným pobytem na adrese úřadu (ohlašovně)

Důležitým a specifickým sociálním ukazatelem pro obec Úhlejov je počet občanů s hlášeným trvalým pobytem na adrese sídla obecního úřadu (Úhlejov 50). Podle oficiálních dat Ministerstva vnitra ČR k roku 2026 má na této úřední adrese evidován trvalý pobyt celkem **14 občanů**.

Při celkovém počtu 138 obyvatel to znamená, že přibližně **10,1 % obyvatel obce** nemá hlášený trvalý pobyt v reálném bytovém nebo rodinném domě. Tento jev je v takto malé obci statisticky velmi významný. Často indikuje občany v tíživé životní a sociální situaci (např. v důsledku exekucí, insolvencí, ztráty bydlení nebo dlouhodobých finančních potíží). Pro vedení obce je tato skupina důležitým signálem pro případnou koordinaci sociální pomoci.

d) Dostupnost sociálních služeb a péče

Sama obec Úhlejov vzhledem k nízkému počtu obyvatel a rozpočtovým možnostem žádné sociální ani pečovatelské služby přímo neposkytuje. Vzhledem k výraznému demografickému stárnutí (index stáří 258,3) je však zajištění sociální péče pro seniory naprostou prioritou.

Občané jsou plně odkázáni na nabídku služeb poskytovaných organizacemi v blízkém spádovém městě Hořice a v širším regionu. Jedná se zejména o:

- **Pečovatelskou službu města Hořice** (terénní pečovatelská služba poskytovaná přímo v domácnostech seniorů),
- **Domov pro seniory v Hořicích** a **Domov se zvláštním režimem**,
- **Denní stacionář Klokánek** v Hořicích (v současnosti určen pro handicapované dospělé, děti a seniory),
- Služby nestátních a charitativních organizací – zejména společnosti **ProCare Medical s.r.o.**, **Sportem proti bariérám** a **Farní charita** ze Dvora Králové nad Labem.

Meziobecní spolupráce v rámci SO ORP Hořice a MAS Podchlumí je pro obec klíčová k tomu, aby byla pro její stárnoucí obyvatele garantována dostupnost a kapacita těchto nezbytných služeb.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Podíl osob na ohlašovně:** K 31. 12. 2025 vykazuje obec 14 obyvatel s trvalým pobytem registrovaným přímo na adrese obecního úřadu (Úhlejov 50), což činí 10,1 % celkové populace. Tato skupina představuje potenciální sociální riziko (exekuce, ztráta bydlení) vyžadující monitoring samosprávy.
- **Stabilizační role obecního bydlení:** Bytový dům na Zavadilce (čp. 62) s 8 bytovými jednotkami plní důležitou stabilizační a sociální roli (poskytování nájemního bydlení pro matky samoživitelky čerpající příspěvky na bydlení).
- **Závislost na vnějších sociálních službách:** Vzhledem k absenci vlastního zázemí je obec zcela závislá na terénních a ambulantních sociálních službách dovážených z ORP Hořice.

1.1.5. Současnost obce Úhlejov

Hospodaření obce se vztahuje převážně na využívání energetických zdrojů, zástavbu a nakládání s odpady. Zastavěná plocha současných obou katastrů obce Úhlejov (Úhlejov a Chroustov) je přibližně 5,5 ha. Viz Obrázek 2. Do centrální části obce Úhlejov, v pásu podél páteřní komunikace III. tř. (č. 28449) a do úzkého pruhu tzv. Brodek, jsou soustředěny převážně plochy pro bydlení. V Chroustově jsou pak tyto plochy po obou stranách druhé hlavní komunikace III. tř. (č. 28447) vedoucí z Miletína na Zvičinu. Dále jsou zde oddělené lokality bydlení Růžovka a Hoření Mlýn. Důležitou součástí místní zástavby je lokalita chatové osady mezi Chroustovem a osadou Růžovka.

Obrázek 2 Katastrální území obce Úhlejov (katastr Úhlejov a Chroustov)

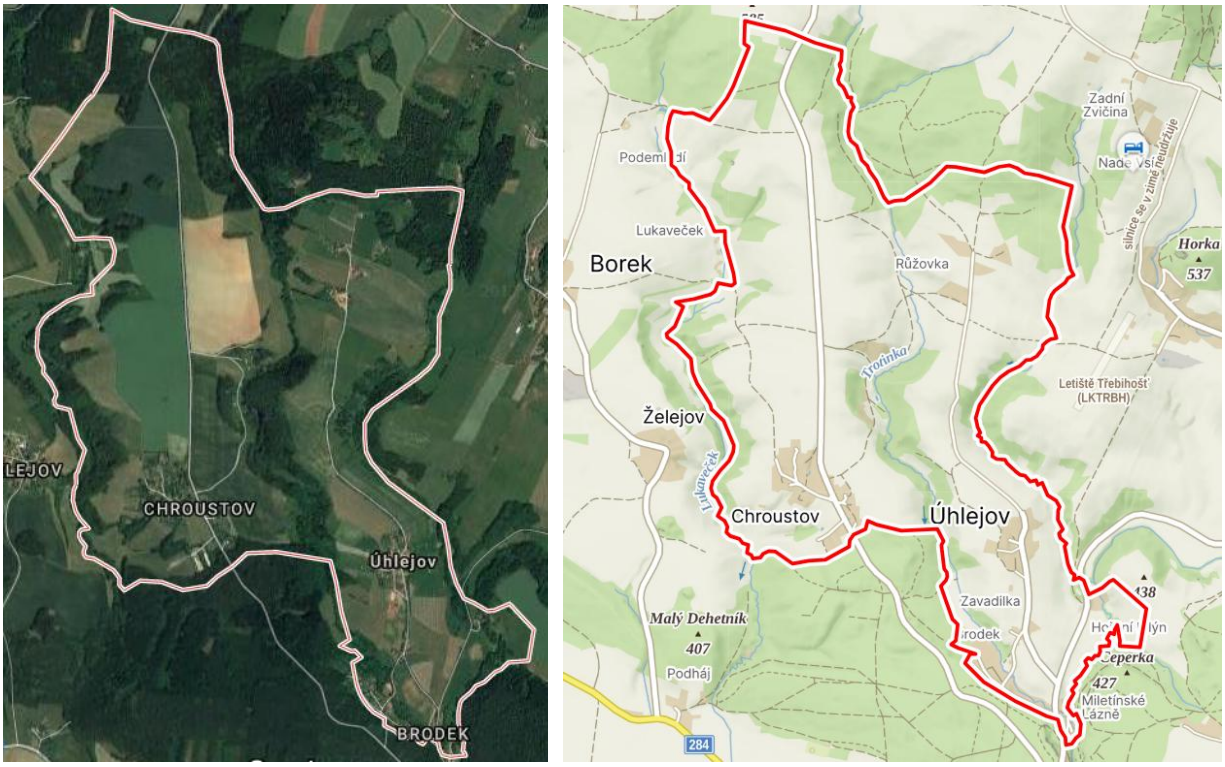

Zdroj: https://www.google.cz/maps, https://mapy.com

Dominantou obce je kulturní dům, vybudovaný roku 1973, který je současně i sídlem obecního úřadu a místní knihovny. Na obecním úřadu je pracoviště Czechpoint a zároveň je tu zřízeno pracoviště, kde lze ověřovat podpisy a důležité listiny.

Pro využití volného času je v obci k dispozici hasičská vodní nádrž (koupací), sportovní hřiště a odpočinkové opékací místo v Brodku, a také na Chroustově.

Během roku se v Úhlejově koná řada zajímavých akcí, kterých se s oblibou zúčastňují obyvatelé i návštěvníci. Jsou to např. pálení čarodějnic, turistický pochod Po stopách rytíře Zbyhoně, výstavy kronik, vánoční setkání občanů a mnoho dalších.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Obnova a úspory obecního majetku**: Hlavní rozvojovou prioritu představuje postupná modernizace, energetické úspory a prostorové přeuspořádání stávajícího nemovitého majetku obce (budova OÚ, kulturní dům) tak, aby odpovídal moderním nárokům na komunitní život a spolkovou činnost.
- **Rovnoměrný rozvoj místních částí**: S cílem předejít vnitřní periferizaci a sociálnímu odcizení je nutné investice do veřejných prostranství a drobné technické infrastruktury směřovat vyváženě do všech místních částí (včetně Brodku a Chroustova).

1.1.6. Hospodářství a trh práce

Ekonomická situace a struktura podnikání

Obec Úhlejov se vyznačuje stabilním podnikatelským zázemím rodinného a mikro-podnikatelského charakteru. K 31. 12. 2025 je v obci registrováno celkem **43 podnikatelských subjektů**, z nichž **28 vykazuje zjištěnou aktivitu** (65,1 %). Zbývajících 15 subjektů (34,9 %) představuje registrované, ale momentálně neaktivní živnosti, což je v souladu s celorepublikovým trendem v menších venkovských sídlech.

Z hlediska oborové struktury dominuje v obci **primární sektor** (zemědělství, lesnictví a rybářství), který tvoří **35,7 % všech aktivních subjektů** (10 z 28). Tento podíl je v rámci Královéhradeckého kraje výrazně nadprůměrný a podtrhuje tradiční zemědělsko-lesnický charakter obce i její krajiny. Druhou nejvýznamnější oblastí je stavebnictví (2 aktivní subjekty) a velkoobchod/maloobchod s opravami motorových vozidel (4 aktivní subjekty). Sektor ubytování a pohostinství sice oficiálně nevykazuje samostatnou aktivní jednotku podle registru CZ-NACE, v reálu je však agroturistika a ubytování pevnou součástí činnosti místních zemědělských mikro-podniků, které tak diverzifikují své příjmy.

Tabulka 6 Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE (k 31. 12. 2025)

Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31. 12. 2025	Registro-vané podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou	Podíl na aktivních celkem
Celkem	**43**	**28**	**100 %**
Zemědělství, lesnictví, rybářství	11	10	35,7 %
Průmysl celkem	4	3	10,7 %
Stavebnictví	5	2	7,1 %

Velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motor. vozidel	7	4	14,3 %
Doprava a skladování	1	1	3,6 %
Ubytování, stravování a pohostinství	1	0	0 %
Informační a komunikační činnosti	3	1	3,6 %
Peněžnictví a pojišťovnictví	0	0	0 %
Činnosti v oblasti nemovitostí	0	0	0 %
Profesní, vědecké a technické činnosti	2	2	7,1 %
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	2	1	3,6 %
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	3	2	7,1 %
Vzdělávání	2	2	7,1 %
Zdravotní a sociální péče	0	0	0 %
Ostatní činnosti	2	0	0 %

Zdroj: ČSÚ

Klíčové místní podnikatelské subjekty

Místní ekonomika stojí na činnosti několika rodinných farem a řemeslníků, kteří se úspěšně profilují v oblasti agroturistiky, ekologického zemědělství a tradičních řemesel s vysokou přidanou hodnotou. Značná část z nich je držitelem certifikátu **„PODKRKONOŠÍ regionální produkt“**, což přispívá k pozitivní prezentaci obce a jejímu turistickému potenciálu:

- **Libuše Kaprasová:** Významná zemědělská podnikatelka, která se v obci věnuje chovu koní, poníků, oslů a skotu. Provozuje úspěšnou **Pony farmu** a ubytovací zařízení **„Penzion Lika“** v Úhlejově a **„Penzion Růžovka“** na stejnojmenné samotě. Generuje stabilně 2 až 5 pracovních míst, což z ní činí největšího soukromého zaměstnavatele v obci.
- **Lenka Lacinová (Kozí farma „Pod Zvičinou“):** Zemědělská podnikatelka zaměřená na chov koz a produkci mléčných výrobků. Provozuje oblíbený „prodej ze dvora“ (kozí mléko, domácí vejce, přírodní kozí sýr), přičemž její produkty nesou regionální značku kvality PODKRKONOŠÍ regionální produkt®.
- **Vladislava Přibylová:** Ekologická zemědělkyně zabývající se chovem skotu. Její produkce ekologického hovězího masa z Podzvičinska je rovněž držitelem certifikátu regionálního produktu PODKRKONOŠÍ.
- **Andrea Kaprasová (BY ANLI CZ s.r.o.):** Společnost sídlící v Úhlejově se zaměřením na polygrafické služby, zakázkovou výrobu textilních výrobků a oděvních doplňků, specifickou bylinnou koupelovou sůl.
- **Lukáš Přibyl, DiS:** Tradiční restaurátor, který v obci provozuje řemeslnou dílnu zaměřenou na výrobu a restaurování dřevěného nábytku původními historickými technologiemi a výrobu stylového selského masivního nábytku.

Ostatní ekonomické subjekty v obci tvoří samostatní živnostníci působící zejména v oborech stavebních a klempířských prací, autoopravárenství či drobných zemědělských služeb. V obci se nenachází žádná průmyslová zóna, velká provozovna, sídlo stavební firmy ani zemědělské družstvo. Většinu zemědělského půdního fondu má v pronájmu **Zemědělské družstvo Miletín**, které na katastru Chroustov provozuje odchovnu mladého dobytka, avšak toto zařízení negeneruje významnější počet pracovních míst pro místní obyvatele.

Rozvojové potřeby místních podnikatelů

Obec poskytuje podnikatelům možnost prezentace na obecním webu. Zemědělští podnikatelé vyvíjejí na obec tlak ohledně budování cest, protože jejich technika je bohužel poměrně velká a původní cesty jim nedostačují. To však není ve finančních možnostech obce a ani strategií, kterou by se obec chtěla ubírat. Obec chce řešit rozvojové potřeby místních občanů pro zkvalitnění jejich života.

Komplexní pozemkové úpravy

Obec nebyla zatím schopna shromáždit potřebný podíl vlastníků, kteří by měli o tento zásah zájem, proto se zatím žádné neřešily. I nadále však obec chce vyvíjet aktivity, aby na jejich zahájení dosáhla.

Trh práce a struktura zaměstnanosti

Vzhledem k absenci větších zaměstnavatelů přímo v obci je Úhlejov typickým rezidenčním sídlem s vysokou mírou vyjížďky za prací. Podrobné srovnání trhu práce přinášejí data ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB 2021) a dlouhodobé statistiky nezaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

A. Ekonomická aktivita obyvatel (SLDB 2021)

Při posledním sčítání lidu v roce 2021 vykazoval Úhlejov velmi vyváženou strukturu z hlediska ekonomické aktivity obyvatel:

- **Pracovní síla (ekonomicky aktivní):** Celkem **65 osob** (tj. **49,2 %** z tehdejších 132 obyvatel s obvyklým pobytem).
    - *Zaměstnaní (pracující):* **62 osob** (95,4 % pracovní síly). Z tohoto počtu tvoří **10 osob pracující důchodci** (16,1 % všech pracujících) a 0 osob bylo na mateřské dovolené.
    - *Nezaměstnaní:* **3 osoby** (4,6 % pracovní síly).
- **Mimo pracovní sílu (ekonomicky neaktivní):** Celkem **67 osob** (tj. **50,8 %** obyvatel).
    - *Nepracující důchodci:* **33 osob** (téměř polovina všech ekonomicky neaktivních, což odráží vyšší průměrný věk v obci).
    - *Osoby na rodičovské dovolené:* **2 osoby**.
    - *Žáci a studenti:* **25 osob** (budoucí potenciál trhu práce).

B. Vývoj registrované nezaměstnanosti (MPSV)

Data z Úřadu práce potvrzují, že Úhlejov vykazuje dlouhodobě minimální nezaměstnanost, která se pohybuje pod průměrem Královéhradeckého kraje i celé ČR. Trh práce je v tomto mikroregionu stabilní a absorboval drtivou většinu práceschopného obyvatelstva:

- **Stav k 31. 12. 2023:** V evidenci Úřadu práce bylo registrováno **5 uchazečů o zaměstnání**, z nichž **3 byli označeni jako dosažitelní** ve věku 15–64 let (z toho 2 ženy). Podíl nezaměstnaných osob činil **3,2 %**. Z hlediska délky nezaměstnanosti byla v evidenci 1 osoba v rozmezí 6–12 měsíců a 1 osoba déle než 12 měsíců.
- **Stav k 31. 12. 2024:** Situace se ještě více stabilizovala a počet dosažitelných uchazečů v

evidenci klesl na **pouhé 2 osoby** (1 muž, 1 žena). Oficiální podíl nezaměstnaných osob v obci činil **2,1 %** (přepočteno na aktuální produktivní populaci obce).

Tato čísla dokládají, že nezaměstnanost v Úhlejově nepředstavuje sociální ani hospodářský problém. Lidé, kteří chtějí pracovat, práci nacházejí, což svědčí o dobré flexibilitě a uplatnitelnosti místních obyvatel.

Aktivní politika zaměstnanosti (VPP):

Obec veřejně prospěšné práce pro zaměstnávání hůře uplatnitelných občanů nevyužívá. Nemá na to časové kapacity, aby takovýmto lidem byla schopna práci zadávat a hlídat je.

C. Dojížďka za prací a dopravní dostupnost

Vzhledem k tomu, že přímo v obci vznikají pouze jednotky pracovních míst u soukromých zemědělců, dojíždí drtivá většina ekonomicky aktivních obyvatel do okolních měst:

- **Miletín (2 km):** Přirozené spádové centrum se základní občanskou vybaveností, řemesly a drobnými službami. Spojení v pracovní dny je na vynikající úrovni (cca 15 přímých autobusových spojů).
- **Lázně Bělohrad (8 km) a Hořice (8 km):** Významná spádová města s širší nabídkou průmyslových podniků, služeb, veřejné správy a zdravotnictví. Do Lázní Bělohradu zajišťuje spojení cca 5–6 přímých autobusů v pracovní dny.
- **Dvůr Králové nad Labem (cca 15 km) a Hradec Králové:** Vzdálenější cíle dojížďky za specifickými profesemi a vyšší nabídkou uplatnění.

Víkendová dopravní obslužnost autobusy je výrazně horší, což zvyšuje závislost ekonomicky aktivních domácností na individuální automobilové dopravě a klade vysoké nároky na kvalitu a údržbu místní silniční sítě, zejména v zimních měsících na svažitém podkrkonošském reliéfu.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část

- **Rezidenční charakter a vyjížďka:** Úhlejov je typickou rezidenční obcí s naprosto minimální nezaměstnaností (2,1 % k 31. 12. 2024, tj. pouze 2 dosažitelní uchazeči). Většina ekonomicky aktivních obyvatel dojíždí za prací do okolních center (Miletín, Hořice, Lázně Bělohrad, Dvůr Králové n. L.), což klade vysoké nároky na dopravní dostupnost.
- **Zemědělské a řemeslné podnikání:** Klíčovým ekonomickým tmelem přímo v obci je primární sektor (zemědělství a lesnictví tvoří 35,7 % všech aktivních subjektů). Úspěšné lokální rodinné podniky a řemesla (např. kozí a hovězí farma, textilní výroba) s certifikátem „PODKRKONOŠÍ regionální produkt“ tvoří silný potenciál pro agroturistiku.

1.1.7. Infrastruktura a vybavenost

Technická infrastruktura

Vodní hospodářství a zásobování vodou

Místní část Úhlejov v současné době **nemá vybudovaný veřejný vodovod**. Obyvatelé jsou zásobováni pitnou vodou individuálně z vlastních domovních studní, přičemž v suchých letních

měsících se pravidelně vyskytují problémy s nedostatkem vody. Výjimku v rámci Úhlejova tvoří pouze budova obecního úřadu (kulturního domu) a dva menší bytové domy v lokalitě Zavadilka, které jsou zásobeny vodovodem napojeným na **společnou obecní studnu**.

V místní části **Chroustov** je situace odlišná – zdejší obyvatelé jsou zásobováni pitnou vodou prostřednictvím **skupinového vodovodu**, který je v současnosti v majetku a správě Zemědělského družstva Miletín (ZD Miletín).

Pro účely požární ochrany je v obci k dispozici několik zdrojů:

- V části Chroustov slouží jako zdroj požární vody místní nádrž pro zbývající část obce.
- V části Úhlejov je pro případné hasební účely k dispozici obecní studna.
- Jako požární nádrž (která je v letním období zároveň využívána ke koupání) slouží také vodní nádrž v osadě Brodek.

Odkanalizování a čištění odpadních vod

V obci **není vybudován systém veřejné splaškové kanalizace** zakončený centrální čistírnou odpadních vod (ČOV). Splaškové vody jsou odstraňovány individuálně přímo u jednotlivých nemovitostí prostřednictvím domovních čistíren odpadních vod (ČOV), septiků a bezodtokových jímek (žump).

Vzhledem k nízkému počtu obyvatel, velké rozptýlenosti sídel a extrémní finanční náročnosti se s budováním centrální kanalizace a ČOV v plánovacím období 2026–2036 nepočítá. Strategickým cílem obce je nadále podporovat obyvatele v modernizaci individuálních zařízení (přechod od jímek a septiků k moderním domovním ČOV), což přímo přispěje k ochraně čistoty místních potoků. Stávající zatrubnění v obci je určeno **výhradně pro odvod dešťových srážek**.

Energetika a plynofikace

- **Plynofikace:** Obec **není plynofikována**.
- **Elektrická energie:** Silnoproudé rozvody a veškerá zařízení distribuční soustavy jsou v stabilizovaném stavu a vykazují dostatečnou kapacitu.

Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení na území obce bylo v uplynulých letech kompletně a postupně zrekonstruováno na moderní energeticky úspornou technologii s LED svítidly:

- **2015:** Kompletní obnova veřejného osvětlení v části Chroustov (spojeno s vybudováním metropolitní sítě).
- **2018:** Kompletní rekonstrukce v částech Úhlejov a Brodek.
- **2022:** Obnova osvětlení v osadě Růžovka, kde bylo původní jediné svítidlo doplněno o 3 nové LED lampy.

Telekomunikace a internet

- **Telefonní síť:** V celé obci jsou provedeny standardní kabelové telefonní rozvody a celé území je plně pokryto mobilním signálem několika tuzemských operátorů.
- **Internetová síť (Optika):** V roce 2015 obec vybudovala **vlastní optickou síť (optický rozvod internetu)** v zastavěné části Chroustova. Tato síť byla realizována na náklady obce

s významným přispěním sponzorských darů. Vlastníkem sítě je obec Úhlejov, jejím provozovatelem je společnost *Sys-DataCom s.r.o.*. V ostatních částech obce poskytují internetové připojení další poskytovatelé bezdrátových či kabelových technologií.

Dopravní infrastruktura a obslužnost

a) Silniční síť a místní komunikace

Dopravní kostru území tvoří tři silnice III. třídy, které zajišťují napojení jednotlivých částí obce na okolní regionální síť (nejsou v majetku obce):

- **Silnice III/28449:** Prochází přímo centrem obce Úhlejov a končí za penzionem Lika.
- **Silnice III/28448:** Prochází okrajem Úhlejova přes osadu Brodek a směřuje na trasu Miletín – Třebihošť.
- **Silnice III/28447:** Prochází osadou Chroustov a zajišťuje spojení v ose Miletín – Horní Brusnice.

Obec na svém území vlastní silnice III. a IV. třídy v celkové délce 4,590 km (dle obecního pasportu).

Kromě těchto krajských silnic se v Úhlejově i v osadě Chroustov nachází síť místních zpevněných i nezpevněných komunikací. Vzhledem k svažitému a členitému reliéfu terénu vyžaduje silniční síť zvýšenou péči v zimním období, kdy jsou komunikace hůře sjízdné.

Dopravní zátěž a hluk

Obcí se pohybují především vozidla místních obyvatel, ale v sezóně také turisté ubytovaní na místních penzionech. Vzhledem k tomu, že je celé území obce aktivně obhospodařováno, pohybuje se po obci větší množství velké zemědělské techniky. V letních měsících to může znamenat větší hlučnost v pozdních hodinách. Dále obec bojuje se znečišťováním komunikací a zhoršenou dopravní situaci z důvodu velikosti zemědělské techniky a limitních parametrů místních komunikaci.

Vzdálenost od dálniční sítě

Vlivem probíhající výstavby nové dálnice D35 z Hradce Králové do Úlibic má obec Úhlejov poměrně dobrou dostupnost na nájezd na dálnici v Hořicích (11 km, 15 minut).

b) Dopravní obslužnost

Obec je na veřejnou dopravní síť napojena **výhradně autobusovou dopravou**. Přímé spoje zajišťují spojení s ORP Hořice (přes Miletín) a s lázeňským městem Lázně Bělohrad.

Dopravní obslužnost je v pracovní dny na přijatelné úrovni s vazbou na dojíždění za prací, službami a do škol, o víkendech je však četnost spojů výrazně horší. Spojení do Miletína (cca 15 přímých spojů v pracovní dny) a do Lázní Bělohradu (cca 5 až 6 přímých spojů v pracovní dny) je plně zajištěno.

V průběhu týdne je **pokrytí autobusovými spoji** dostatečné. O víkendu do obce žádný autobusový spoj nezajíždí. Vzhledem k tomu, že většina obyvatel disponuje osobními dopravními prostředky, víkendové spojení nikomu nechybí.

Na území obce jsou zřízeny celkem **4 autobusové zastávky**:

- *„Úhlejov – Brodek, odbočka“*
- *„Úhlejov, odbočka“*
- *„Úhlejov – obecní úřad“* (situovaná v centru obce přímo u budovy OÚ)
- *„Úhlejov – Chroustov“* (situovaná v přímé návaznosti na obytnou zónu)

c) Železniční spojení

Územím obce **neprochází žádná železniční trať**. Nejbližší dostupné stanice se nacházejí v okolních obcích:

- **Bílá Třemešná (5 km z Úhlejova)** a **Mostek (7 km z Chroustova)** – obě na trati č. 030 Liberec – Jaroměř.
- **Lázně Bělohrad (cca 8 km)** – na trati č. 040 Trutnov – Chlumec nad Cidlinou.
- **Hořice v Podkrkonoší (9 km)** – na trati č. 041 Turnov – Hradec Králové.

Občanská vybavenost a bydlení

a) Občanská vybavenost a služby

Občanská vybavenost přímo v obci je **velmi omezená**. V Úhlejově se nenachází žádný obchod s potravinami, škola ani mateřská škola.

Obyvatelé jsou plně odkázáni na dojíždění do spádových center:

- **Miletín (cca 3 km):** Zajišťuje základní občanskou vybavenost (obchody, pošta, praktický a dětský lékař, stavební úřad, mateřská a základní škola).
- **Hořice (ORP, necelých 9 km):** Poskytují kompletní vějíř služeb (supermarkety a obchody, střední školy, nemocnice, lékařská pohotovost, úřad práce, bankovní domy, pojišťovny atd.).

Přímo v obci funguje obecní úřad sídlící v budově kulturního domu, který poskytuje služby pracoviště **CzechPoint** a zajišťuje ověřování podpisů a listin. V obci se dále nacházejí dvě ubytovací zařízení cestovního ruchu – **penzion Lika** v Úhlejově a **penzion Růžovka** na stejnojmenné samotě.

b) Bydlení a rekreační objekty

Bytový fond obce má převážně **tradiční venkovský charakter** s rodinnými domy a zemědělskými usedlostmi. Mnoho staveb má vysokou architektonickou hodnotu a jsou majiteli postupně citlivě rekonstruovány do původní podoby.

- Podle sčítání lidu v roce 2021 se v obci nacházelo celkem **81 rodinných domů**.

- V části Zavadilka se nacházejí **2 menší bytové domy** (v jednom z nich obec vybudovala 8 bytových jednotek).

Specifikem bytového fondu obce Úhlejov je mimořádně vysoký podíl rekreačně využívaných objektů. Podle výsledků SLDB 2021 je v obci z celkového počtu 96 bytových jednotek plných 41 klasifikováno jako neobydlených (42,7 %). Naprostá většina těchto objektů (přes 80 %) však neslouží jako chátrající prázdné domy, nýbrž je využívána pro individuální rekreaci (chalupářství). Tento vysoký podíl rekreačních obyvatel (tzv. druhotné obyvatelstvo) na jedné straně zvyšuje nároky na údržbu místních komunikací, odvoz odpadu a spotřebu pitné vody v letní sezóně, na druhé straně však představuje významný potenciál pro rozvoj agroturistiky a udržování venkovského rázu krajiny citlivou obnovou historických stavení.

Intenzita bytové výstavby

Chybí údaj o počtu dokončených a zkolaudovaných bytů či rodinných domů v obci za posledních 10 let a zhodnocení zájmu o novou výstavbu. Počet trvale obydlených domů v obci vykazuje dlouhodobě mírně klesající tendenci a při posledním sčítání v roce 2021 činil **81 domů**.

Tabulka 7 Počet dokončených a zkolaudovaných bytů v obci Úhlejov 2018-2025

	Počet dokončených bytů v bytových domech	Počet dokončených bytů v rodinných domech	Počet hromadných ubytovacích zařízení celkem
2025	0	0	1
2024	0	0	1
2023	0	0	1
2022	0	0	1
2021	0	0	1
2020	0	0	1
2019	0	0	1

Zdroj: ČSÚ

Rozmístění ploch pro bydlení kopíruje historickou strukturu osídlení podél páteřních komunikací III. třídy:

- V Úhlejově podél silnice III/28449.
- V Brodku v úzkém pásu podél silnice III/28448.
- V Chroustově po obou stranách silnice III/28447.
- Samostatné oddělené lokality tvoří samoty Růžovka a Horní Mlýn.

Významnou složku tvoří **objekty individuální rekreace** (chalupy a chaty), což odráží rekreační charakter území:

- Dvě velké sousedící chatové osady se nacházejí ve stráni u lesa nad potokem Trotinka (mezi Chroustovem a osadou Růžovka).
- Menší chatové lokality leží na jižním okraji částí Brodek a Chroustov a také severně od Chroustova v lokalitě Lukaveček.

c) Školství a vzdělávání

V obci se **nenachází žádné předškolní ani školní zařízení**. Děti a studenti kompletně dojíždějí do okolních obcí:

- **Mateřské školy:** Miletín, Třebihošť (v dosahu 3 km) a Rohoznice (5 km).
- **Základní školy:** Miletín (v dosahu 3 km), dále Hořice, Mostek a Lázně Bělohrad (10 km).
- **Střední školy:** Hořice (10 km), Nová Paka a Dvůr Králové nad Labem (cca 20 km).

d) Zdravotnictví a sociální péče

- **Zdravotní péče:** Obec nemá vlastní ambulanci ani zdravotnické středisko. Praktický lékař pro dospělé ordinuje v Miletíně, dětský lékař tamtéž dochází 2x týdně. Ostatní odborní lékaři a pohotovostní služba jsou dostupné v Hořicích (10 km).
- **Sociální služby:** Obec sociální služby sama neposkytuje. Občané využívají služeb sídlících v Hořicích (Pečovatelská služba města Hořice, Domov pro seniory Hořice, Domov se zvláštním režimem a denní stacionář Klokánek pro handicapované dospělé a seniory). V regionu dále působí terénní služby ProCare Medical s.r.o., Sportem proti bariérám a Farní charita ze Dvora Králové.

Společenský život, kultura a památky

a) Kulturní a spolkový život

I přes nízký počet obyvatel vykazuje Úhlejov mimořádně bohatý společenský život, jehož hlavními pilíři jsou obecní úřad, místní knihovna a **Spolek Domov v kopcích**.

- **Místní knihovna v Úhlejově:** Založena již v roce 1923, sídlí v budově obecního úřadu. Funguje jako komunitní centrum setkávání (je zde zavedeno podávání čaje a nápojů) a úzce spolupracuje se zastupiteli při pořádání akcí. V roce 2016 získala prestižní ocenění **„Knihovna Jičínska 2016“**.
- **Spolek Domov v kopcích:** Klíčový partner obce při rozvoji spolkového života a spolupořadatel hlavních akcí.

b) Pravidelné společenské akce

- **Turistický pochod „Po stopách rytíře Zbyhoně“ (květen):** Nejvýznamnější akce, do jejíž organizace a přípravy občerstvení (domácí koláče, guláše) se zapojuje celá obec. Název odkazuje na bájného loupeživého rytíře Zbyhoně, který podle romantické pověsti sídlil na Kamenném hrádku (Schlossberg/Šušpárek). Pochod zahrnuje:
  - Pěší trasy (5,5 km, 7 km, 13 km a 23 km).
  - Cyklistické trasy (25 km a 50 km).
  - Trasy pro jezdce na koních (*„Zbyhoňova jízda pro koně“*).
  - *Zbyhoňův běh* (trasa pro dospělé 7,5 km, pro starší děti 1100 m a pro mladší děti do 6 let 200 m).

- **„Rozsvícení vánočního stromu“:** Pořádá se tradičně o 1. nebo 2. adventní neděli. Zahrnuje instalaci vánoční výzdoby a betlému u obecního úřadu, výzdobu kapličky a Brodeckého odpočívadla a nazdobení prostranství u hasičské zbrojnice na Chroustově. Sousedé se scházejí u koled a vánočního občerstvení a součástí je vánoční kvíz připravený knihovnou.
- **Další akce:** Pálení čarodějnic, předvánoční čtení v knihovně, výstavy obecních kronik a další drobná setkání.

c) Kulturní památky a historické stavby

V katastru obce se nachází řada památkově chráněných a historicky hodnotných objektů a drobných sakrálních staveb:

- **Kaple sv. Jana Nepomuckého:** Barokní kaplička s věžní zvonicí na návsi v Úhlejově (z roku 1816), místními nazývaná „kaplička sv. Martin“ podle reliéfu sv. Martina v průčelí.
- **Dřevěná zvonička v Úhlejově:** Tradiční zvonička se zvonem z roku 1922 krytým malou stříškou stojící v blízkosti úhlejovské návsi.
- **Dřevěná zvonička v Brodku:** Zvonička se stříškou a zvonem z roku 1922 stojící v blízkosti č.p. 48.
- **Kamenná boží muka „U Josefa“:** Boží muka s křížem a čelním reliéfem nacházející se vlevo při cestě z Úhlejova na Růžovku.
- **Kamenná boží muka u Horního Mlýna:** Boží muka s litinovým křížem a čelním reliéfem situovaná při silnici.
- **Kamenný kříž na Chroustově:** Kříž z roku 1831 umístěný na čtverhranném podstavci na chroustovské návsi pod památnou lípou.
- **Torzo kamenného kříže:** Nachází se vlevo od silnice z Chroustova směrem na Zvičinu.
- **Kamenosochařská díla v Brodku (č.p. 48):** Soubor přenesených fragmentů historické architektury (dvě výklenkové kapličky, podstavec božích muk a další drobné prvky).
- **Pomník prof. Václava Machka:** Kamenný pomník s pamětní deskou významného českého jazykovědce a rodáka umístěný v parku rodáků u budovy OÚ.
- **Pamětní deska obětem II. světové války:** Umístěná v patře budovy obecního úřadu na Zavadilce.
- **Pomník obětem II. světové války:** Umístěný v lese u hlavní komunikace spojující Úhlejov a Chroustov.
- **Stará škola na Chroustově (č.p. 33):** Historická budova z roku 1895, která sloužila svému účelu až do zrušení školy v roce 1966.
- **Hasičská zbrojnice na Chroustově:** Malebně položená stavba s plně dochovaným původním rázem.
- **Zděná trafostanice na Chroustově:** Původní stavba se zdobnou historizující fasádou na severovýchodním okraji osady.

- **Stavby lidové architektury:** Cenné roubené i zděné přízemní usedlosti – v Brodku (např. č.p. 3, 29, 35, 47, 48, 51), v Úhlejově (č.p. 38) a v Chroustově (č.p. 4, 6, 8, 28).
- **Archeologické naleziště Šušpárek:** Vrch nad soutokem potoků, kde ve 13. století stával původní kamenný hrádek (Šluspark/Schlossberg).

Cestovní ruch, rekreace a sport

a) Turistika a cykloturistika

Obec leží v malebné a turisticky atraktivní oblasti **Podzvičinska** a díky své poloze na jižních svazích Zvičinsko-kocléřovského hřbetu má značný rekreační potenciál:

- **Cyklotrasa č. 4086 (Hořice – Debrné):** Prochází přímo Úhlejovem. Je velmi členitá a náročná, s délkou 22,8 km a výrazným převýšením (od 380 m n. m. v Hořicích až po 671 m n. m. na vrcholu Zvičiny).
- **Pěší turistika:** Přes Úhlejov vedou **dvě značené turistické trasy** (zelená a modrá) směřující na vrchol Zvičiny. Tyto trasy se přímo napojují na významné regionální naučné stezky:
  - *Naučná stezka „Po stopách K. V. Raise“* (prochází severozápadní částí území).
  - *Naučná stezka „K. J. Erbena“* (vede při jižní hranici katastru obce).
- **Hipoturistika:** Obcí Úhlejov prochází páteřní **hipostezka** směřující na Zvičinu.

b) Sport a tělovýchova

Obec v současné době nedisponuje rozsáhlým nebo vysoce kvalitním sportovním zázemím, přesto jsou zdejší možnosti hojně využívány:

- **Hřiště Brodek:** Sportovní hřiště pro míčové hry s umělým povrchem.
- **Požární nádrž v Brodku:** Využívána v letních měsících jako koupaliště pro obyvatele i chataře.
- **Dětská hřiště:** Menší herní prvky se nacházejí v areálech penzionů Lika a Růžovka, tato hřiště jsou však určena výhradně pro ubytované hosty a nejsou veřejně přístupná.

Rozvojový záměr obce: Strategickým cílem obce v oblasti sportu a volného času je vybudování nového veřejného dětského hřiště (pro části Úhlejov i Chroustov) a celková rekonstrukce objektu (klubovny se zázemím pro posilovnu a saunu) nacházejícího se přímo u sportovního hřiště.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Kritická absence vodovodu:** Hlavním limitem technické infrastruktury a rozvoje bydlení je absence veřejného vodovodu v Úhlejově a závislost na individuálních studnách ohrožených suchem (skupinový vodovod funguje pouze v Chroustově). Prioritou je zajištění náhradních zdrojů pitné vody a akumulace.
- **Decentralizované čištění vod:** Absence splaškové kanalizace a ČOV nutí obec k podpoře individuálního čištění odpadních vod (domovní ČOV). Kritické je dobudování a rekonstrukce dešťového odvodnění místních komunikací k ochraně majetku před přívalovými srážkách.

- **Svažitý terén a zimní údržba:** Vzhledem k svažitému reliéfu obce je nezbytná perfektní zimní údržba silniční sítě (silnice III/28447, III/28448, III/28449) a místních komunikací pro zajištění bezpečné každodenní vyjížďky obyvatel za prací a dětí do škol.
- **Bohatý spolkový život jako rozvojový kapitál:** Mimořádně aktivní komunitní a spolková činnost (SDH Úhlejov - členská základna tvoří občané z Úhlejova i Chroustova), knihovna, spolek Domov v kopcích, tradiční pochod „Po stopách rytíře Zbyhoně“) představuje silný sociální kapitál, který umožňuje realizaci řady neinvestičních rozvojových projektů.

1.1.8. Životní prostředí

Struktura půdního fondu a krajinný ráz

Z hlediska celkového využití půdy se správní území obce Úhlejov (k.ú. Úhlejov a k.ú. Chroustov u Miletína) vyznačuje výrazným zemědělským a lesnickým charakterem. Celková výměra území činí **411,9 ha**, přičemž plných **74,5 %** (307,0 ha) tvoří zemědělská půda.

Velmi významný je vysoký podíl **trvalých travních porostů** (luk a pastvin), které se rozkládají na **36,4 %** území (150,0 ha). Tyto zatravněné plochy mají společně s **lesními pozemky**, jež pokrývají **19,4 %** území (80,0 ha), klíčový význam pro ekologickou stabilitu krajiny. Na svažitém reliéfu obce plní nezastupitelnou protierozní a retenční funkci, účinně zpomalují povrchový odtok srážkových vod a stabilizují vodní režim.

Venkovský, urbanizací nezatížený ráz krajiny dokládá také minimální podíl zastavěných ploch a nádvoří, které tvoří pouze **1,2 %** (5,0 ha) z celkové rozlohy obce.

Tabulka 8 Druhy pozemků v obci Úhlejov (stav k 31. 12. 2024)

Druh pozemku	Výměra (ha)	Podíl na celkové výměře (%)
Zemědělská půda celkem	**307,0**	**74,5 %**
– orná půda	138,0	33,5 %
– zahrady	13,0	3,2 %
– ovocné sady	6,0	1,5 %
– trvalé travní porosty (TTP)	150,0	36,4 %
Nezemědělská půda celkem	**104,9**	**25,5 %**
– lesní pozemky	80,0	19,4 %
– vodní plochy	3,0	0,7 %
– zastavěné plochy a nádvoří	5,0	1,2 %
– ostatní plochy	16,9	4,1 %
Celková výměra území	**411,9**	**100,0 %**

Zdroj: ČÚZK

Geomorfologie a reliéf

Z geomorfologického hlediska je řešené území součástí provincie Česká vysočina, konkrétně Krkonošsko-jesenické soustavy, podsoustavy Krkonošské podhůří a geomorfologického hřbetu Zvičinsko-kocléřovského. Reliéf krajiny je pestře zvlněný s výraznou jižní expozicí. Území je ze tří stran přirozeně ohraničeno údolními nivami místních vodotečí, které odvádějí vodu z jižních svahů pod Zvičinou.

Geologické podloží a půdní poměry

Geologické podloží tvoří převážně druhohorní křídové usazeniny – v jižní části křídové kvádrové pískovce, v severní pak algonkické břidlice. Na tomto podloží se vyvinuly převážně středně těžké, na svazích často štěrkovité hnědé půdy (kambizemě) a kyselé hnědé půdy. Tyto půdy vykazují dobré vláhové poměry, v blízkosti vodních toků a v údolích až stálé převlhčení.

Klimatické podmínky

Klimaticky území spadá do mírně teplé oblasti. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem **7,5 °C** a průměrný roční úhrn srážek dosahuje přibližně **700 mm**. V proudění vzduchu převažují západní větry, které zajišťují dobré provětrávání údolních center obce i přidružených osad.

Ekologická stabilita a lesní hospodářství

Území obce vykazuje vysokou ekologickou stabilitu, která je dána vyváženou strukturou krajinných prvků (lesy, remízky s příměsí listnáčů, extenzivní louky a doprovodná zeleň podél potoků). Hospodářská činnost a zástavba do těchto ekologicky cenných zón nezasahuje.

Lesy pokrývají necelých **19,4 %** území (80,0 ha). Z hlediska funkcí jsou zařazeny do kategorií lesů hospodářských a lesů ochranných. V dřevinné skladbě historicky dominoval smrk ztepilý s příměsí buku, modřínu, borovice a jedle. V nedávných letech postihla území rozsáhlá **kůrovcová kalamita**, která vedla k odtěžení velkého množství napadených dospělých smrkových monokultur. Tyto holiny byly následně systematicky zalesněny novou, druhově pestrou smíšenou výsadbou, která je výrazně odolnější vůči klimatickým změnám a škůdcům. V současné době je situace stabilizovaná a v lesních porostech probíhá pouze běžné udržovací hospodaření a výchovná těžba.

Zemědělské hospodaření v krajině

Hlavním hospodářem v krajině je **Zemědělské družstvo Miletín**, které obhospodařuje převážnou část zemědělského půdního fondu v obci. Rostlinná výroba se orientuje na pěstování obilovin, řepky a pícnin, jež slouží jako krmivová základna pro živočišnou výrobu. Ta je zaměřena na chov skotu pro produkci mléka a masa (přímo v k.ú. Chroustov je v provozu odchovna mladého dobytka).

Zemědělskou činnost družstva doplňuje několik soukromých zemědělských podnikatelů (např. chov koní a poníků na Pony farmě paní Kaprasové, chov ekologického skotu paní Přibylové či chov koz na Farmě Pod Zvičinou paní Lacinové). Tito drobní chovatelé hrají nezastupitelnou roli při údržbě trvalých travních porostů spásáním a sečením, čímž zásadně přispívají k zachování kulturního a estetického vzhledu krajiny.

Pozitiva a negativa z hlediska životního prostředí

- **Pozitiva:** Výjimečně čisté a nepoškozené ovzduší, absence průmyslového znečištění, výborná větratelnost údolí, dostatek povrchové vody (katastrem protékají tři čisté potoky Trotinka, Úhlejovský potok a Lukaveček) a celkově klidný venkovský charakter krajiny.
- **Negativa:** Obtížná obhospodařovatelnost svažitého terénu, roztříštěnost obce do více částí a horší zimní sjízdnost komunikací v kopcovitém terénu.

Ochrana přírody, krajiny a vodních zdrojů

Na území obce Úhlejov se nenachází žádné zvláště chráněné území (např. národní park, CHKO, přírodní rezervace či památka) ani lokality evropské soustavy NATURA 2000. Ochrana přírody je realizována obecnými nástroji:

- **Významné krajinné prvky (VKP):** Ze zákona jsou chráněny všechny lesy, rašeliniště, mokřady, vodní toky (Trotinka, Úhlejovský potok, Lukaveček), údolní nivy a rybníky.
- **Územní systém ekologické stability (ÚSES):** V územním plánu jsou vymezeny lokální biokoridory a biocentra (např. LBC 1.1 v k.ú. Chroustov u Miletína), které zajišťují propojení přírodních společenstev a jejich biologickou kontinuitu.
- **Ochrana vod (CHOPAV):** Celé správní území obce spadá do **Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Východočeská křída**. Z tohoto důvodu je zde kladen mimořádný důraz na prevenci znečištění podzemních i povrchových vod.
- **Ochranné pásmo pozorovacího vrtu:** Na území se nachází ochranné pásmo pozorovacího hydrologického vrtu a pramene Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ).

Odpadové a vodní hospodářství

Likvidace odpadních vod

Obec Úhlejov nemá vybudovanou centrální splaškovou kanalizaci ani čistírnu odpadních vod (ČOV). S ohledem na velmi nízký počet obyvatel (138), rozptýlenou sídelní strukturu (5 osad a samot) a extrémní investiční i provozní náklady by byla výstavba centrálního systému ekonomicky neúnosná. Odpadní vody jsou proto likvidovány individuálně přímo u jednotlivých nemovitostí pomocí bezodtokových jímek (žump), septiků a domovních mikročistíren (DČOV).

Strategickým cílem obce je aktivní podpora obyvatel při modernizaci těchto zařízení – zejména motivace k náhradě starých septiků a jímek za moderní domovní ČOV. Tento postup je klíčový pro udržení vynikající kvality vody v místních potocích a ochranu hydrogeologických vrstev CHOPAV. Stávající dešťové zatrubnění v obci slouží výhradně pro odvod dešťových srážek ze zpevněných ploch a komunikací.

Komunální odpad

Sběr a svoz směsného komunálního odpadu zajišťuje pro obec specializovaná společnost **Marius Pedersen a.s.** Poplatek za svoz je stanoven obecně závaznou vyhláškou na **1200 Kč na osobu a rok**. Po zaplacení poplatku obdrží občané celoroční známku na sběrnou nádobu, přičemž svoz probíhá v pravidelných intervalech.

Tříděný odpad a systém DOOR-TO-DOOR

Obec klade velký důraz na vysokou míru třídění odpadů. Služba je financována z obecního rozpočtu a organizována ve spolupráci se společností **EKOKOM a. s.** Obec zajišťuje sběr a třídění plastů, nápojových kartonů, skla, kovů, papíru a textilu.

Klíčovým krokem k modernizaci odpadového hospodářství bylo zavedení systému **DOOR-TO-DOOR v roce 2025**. Tento systém spočívá v adresném svozu **plastu a papíru** přímo od jednotlivých rodinných domů (nádoby/pytle přímo u nemovitosti). Díky tomu mohl být výrazně snížen počet velkoobjemových kontejnerů na veřejných prostranstvích, což zlepšilo estetický vzhled obce. Veřejná kontejnerová hnízda byla ponechána pouze na strategických místech, kde

slouží zejména rekreačním chalupářům. Náklady na provoz systému hradí obec, která zpětně získává finanční příspěvky od společnosti EKOKOM na základě reálného množství vytříděných surovin.

Zpětný odběr elektrozařízení
Obec je aktivním partnerem v projektu **„Zelená obec“** provozovaném společností **REMA**. V budově obecního úřadu je trvale umístěn box na sběr drobných elektrozařízení (vysloužilé kalkulačky, telefony, drobné počítačové komponenty apod.). Každý občan zde může tato zařízení bezplatně odevzdat k ekologické recyklaci.

Nebezpečný a velkoobjemový odpad
Ve spolupráci s firmou *Marius Pedersen a.s.* organizuje obecní úřad **2x ročně** (na jaře a na podzim) mobilní svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu a kompletních vyřazených elektrospotřebičů (lednice, televizory, pračky). Služba je pro občany zcela bezplatná (likvidaci spotřebičů kryje zpětný odběr, náklady na nebezpečný a velkoobjemový odpad hradí obec ze svého rozpočtu).

Železný šrot a kovy
Svoz velkoobjemového železného šrotu si organizují občané sami (často ve spolupráci s místním sborem dobrovolných hasičů). Pro drobný kovový odpad z domácností jsou zřízeny menší svozové nádoby, které jsou stabilně umístěny na veřejných stanovištích pro tříděný odpad.

Bioodpad
Rostlinné zbytky ze zahrad a údržby veřejné zeleně mohou občané celoročně ukládat na **vyhrazeném sběrném místě na Chroustově**. Odvoz a ekologické zpracování tohoto bioodpadu zajišťuje na základě smlouvy společnost **AGRO Česká Skalice s.r.o.** Obec zároveň systematicky motivuje obyvatele k provádění domácího kompostování přímo na jejich zahradách, což snižuje objem odváženého odpadu a navrací organickou hmotu zpět do půdy.

Ekologické zátěže a brownfield

Obec není zatížena žádnými ekologickými zátěžemi ani černými skládkami a ani zde není žádný brownfield.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Ochrana vodních zdrojů (CHOPAV):** Poloha v chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Východočeská křída vyžaduje důslednou ochranu podzemních vod a vodních zdrojů (zejména u Brodku) při plánování jakékoliv výstavby.
- **Obnova lesů a retence vody:** Kůrovcová kalamita si vynucuje systematickou obnovu lesních porostů směrem k vyšší druhové pestrosti a stabilitě. Klíčová je rovněž obnova tůní, rybníčků a prvků dešťové retence v krajině.
- **Efektivní odpadové hospodářství:** Nově zavedený adresný systém sběru odpadu door-to-door (od roku 2025) vykazuje vysoký potenciál pro zvýšení míry třídění a je nutné jej dále stabilizovat a rozvíjet.

1.1.9. Správa obce

Organizační struktura a fungování obce Obecní úřad Úhlejov sídlí v budově místního kulturního domu na Zavadilce, kde je rovněž umístěna i obecní knihovna. Zastupitelstvo obce je sedmičlenné. V jeho čele stojí neuvolněná starostka, která je zastoupená místostarostou, a dále v něm působí 5 řadových členů. Pro efektivní správu a kontrolu hospodaření obce jsou ze zastupitelů zřízeny dva povinné výbory:

- **finanční výbor**,
- **kontrolní výbor**.

Územně plánovací dokumentace (Územní plán)

Obec má od 20. 3. 2015 zpracován a vydán Územní plán (ÚP) obce Úhlejov, který je veřejnosti k dispozici na oficiálních webových stránkách obce. Dle tohoto dokumentu se obec Úhlejov nenachází v žádné republikové rozvojové oblasti, ani nespadá do žádných rozvojových os, specifických oblastí nebo koridorů dopravy a technické infrastruktury, které jsou vymezeny Politikou územního rozvoje České republiky (PÚR ČR, ve znění Aktualizace č. 1 schválené 15. dubna 2015). Požadavky PÚR ČR jsou v Územním plánu Úhlejov plně zohledněny ve vztahu k reálným potřebám obce a v kontextu širších územních vztahů.

Územní plán obce Úhlejov plně respektuje nadřazené Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (ZÚR KHK). Podle nich je správní území obce charakterizováno jako **„území s vyváženým rozvojovým potenciálem“**. Z hlediska krajinné typologie spadá obec dle ZÚR KHK do *Oblasti krajinného rázu 3 – Podkrkonoší*, kde jednoznačně převládá **„lesozemědělský typ“ krajiny** s nedalekým vrcholem Zvičiny jako nejvýznamnější krajinnou dominantou celého regionu.

V grafické části Odůvodnění ZÚR KHK jsou ve vztahu k řešenému území obce vymezeny následující prvky liniové a bodové povahy, které Územní plán Úhlejov v kombinaci s Územně analytickými podklady (ÚAP) zohledňuje a respektuje:

- **Trasa radiového směrového spoje** protínající správní území obce v orientačním směru severovýchod–jihozápad (SV–JZ).
- **Hranice ochranného pásma radiového směrového spoje** – v severním výběžku řešeného území se nachází 5 liniově vyznačených hranic ochranného pásma (z nichž jedna reprezentuje ochranné pásmo páteřní trasy). Podle další orientované hranice ochranného pásma, která vede ve směru jihovýchod–severozápad (JV–SZ) západně od řešeného území, spadá do příslušného ochranného pásma celé správní území obce.
- **Významné vodní zdroje** – v grafické části jsou vymezeny 2 vodní zdroje situované severovýchodně od místní části Brodek a 1 vodní zdroj nacházející se přímo na hranici s katastrálním územím Borek u Miletína.

Koncepce územního rozvoje a regulace výstavby

Obec Úhlejov lze z funkčního hlediska charakterizovat jako **venkovské sídlo s dominující obytnou a významnou rekreační funkcí**, které jsou v území úzce provázány a prostorově se prolínají. Územní plán Úhlejov proto předpokládá budoucí rozvoj a novou výstavbu prioritně v rámci vnitřních rezerv (zastavěného území) a na plochách přestaveb. Tento klíčový princip je

zohledněn přednostním umisťováním nových zastavitelných ploch do proluk a v těsné návaznosti na stávající zastavěné území, čímž je chráněna a respektována historicky založená urbanistická a sídelní (půdorysná) struktura obce.

V návaznosti na centrální část obce jsou cíle územního rozvoje definovány následovně:

- vhodně doplnit stávající urbanistickou strukturu,
- vytvořit příznivé podmínky pro racionální využití ploch a rozvoj odpovídající dopravní a technické infrastruktury,
- posílit přírodní složky v nezastavěném území včetně jejich krajinné, ekologické a rekreační funkce (v ÚP jsou pro tento účel vymezena lokální biocentra a biokoridory územního systému ekologické stability – ÚSES).

Pro budoucí rozvoj jsou navrhovány **výhradně plochy smíšené obytné**, a to takovým způsobem, aby byl minimalizován či zcela vyloučen zábor nejcennější zemědělské půdy. S jakýmkoliv plošným rozvojem jiných než obytných či obytně-rekreačních aktivit se v obci koncepčně nepočítá.

Podpora podnikání a ekonomických aktivit v území

Územní plán stanovuje jasné limity pro hospodářské aktivity tak, aby nenarušovaly klidný venkovský charakter obce:

- **Drobné podnikání:** Navrženy jsou pouze vhodné typy drobného podnikání a řemeslné výroby, které umožní adekvátní využití stávajících ploch typu brownfields.
- **Lokalizace výroby:** Mimo drobných aktivit řemeslného charakteru přípustných v rámci obytných zón je stávající výroba soustředěna pouze do těchto vyhrazených lokalit:
  - izolovaný objekt drobné výroby a skladování na severním okraji Zavadilky,
  - areál živočišné výroby na jihozápadním (JZ) okraji Chroustova,
  - objekt bývalé drůbežárny na západním okraji Chroustova.
- **Doplňková zemědělská činnost:** Zemědělská činnost a chov zvířat jsou v dalších částech zastoupeny pouze jako doplňková funkce k bydlení (např. chov koní a ovcí v Úhlejově či extenzivní chov daňků, muflonů a skotu v oboře východně od Úhlejova). Územní plán navrhuje rozvoj zemědělství výhradně ve spojení s agroturistikou, což představuje přínos pro lokální ekonomiku i systematickou údržbu krajiny.

Změna Územního plánu č. 1 (Ochrana venkovského rázu)

Z důvodu potřeby reagovat na aktuální požadavky občanů zpracovala obec **Změnu Územního plánu č. 1**, která vstoupila v platnost **5. 10. 2023**. Tato změna úspěšně vyřešila:

1. vymezení nových lokalit pro bytovou výstavbu,
2. zapracování **nových zpřísňujících regulativů pro výstavbu**, které mají za cíl do budoucna důsledně chránit a zachovat autentický venkovský charakter a estetickou hodnotu obce Úhlejov.

Klíčové analytické závěry pro návrhovou část:

- **Stabilita a plánování:** Správa obce vykazuje stabilní politické prostředí (sedmičlenné zastupitelstvo) s finančním i kontrolním výborem.

- **Důsledná regulace rozvoje:** Územní plán obce z roku 2015 (včetně Změny č. 1 z roku 2023) obsahuje zpřísňující regulativy pro ochranu venkovského a krajinného rázu, které musí být striktně dodržovány při povolování nové výstavby.
- **Dotační závislost:** Vzhledem k omezenému rozpočtu je obec při realizaci všech významnějších investičních záměrů plně závislá na získávání dotačních prostředků (národních i evropských přes MAS Podchlumí).

1.2 Vyhodnocení Strategie rozvoje obce 2019-2029

Kapitola nabízí stručné formální vyhodnocení předchozí strategie obce pro roky 2019-2029. Vyplývá z něho, které aktivity se podařilo splnit, které nikoliv (a proč) a které se z důvodu trvající potřeby přesouvají do nové strategie. Aktivity, které byly definovány jako prioritní jsou podbarvené modře.

Tabulka 9 Vyhodnocení aktivit obce Úhlejov ve Strategii rozvoje obce Úhlejov 2019-2029

Záměr		Vyhodnocení realizace
1.1	Odpadové hospodářství (dobudování sítě stanovišť pro tříděný odpad, zpevněná stanoviště)	Zrealizováno částečně, bude se dále rozvíjet – zastřešení a další úpravy dle vývoje odpadového hospodářství.
1.2	Vybudování chodníku podél hlavní komunikace Chroustov	Potřeba vybudování chodníku již není. Nikdo by ho nevyužil a vzhledem k odhadovaným nákladům obec od záměru upustila. Není možno financovat s pomocí dotace.
1.3	Doplnění dopravního značení Úhlejov, Chroustov	Splněno.
1.4	Opravy a zpevnění obecních komunikací (nezpevněných či polozpevněných) vč. odvodnění	Vybudována komunikace Růžovka, další projekty jsou připraveny. Hledáme zdroje financování.
1.5	Komplexní pozemkové úpravy (záměry obnovy cest – Lukaveček, chatové oblasti, spojnice mezi obcemi)	Zatím se nepodařilo dosáhnout potřebného podílu žadatelů.
1.6	Obnova obecní studně (u odpočinkového místa) – instalace čerpání	Splněno.
1.7	Obnova přístupové cesty k odpočinkovému (opékacímu) místu na Chroustově včetně rekonstrukce opěrné zídky	Byly akce s vyšší prioritou, přesunuto do dalšího období.
1.8	Autobusová čekárna Úhlejov (přesun na vhodnější místo či vyřešení majetkových vztahů)	Splněno.
1.9	Rekonstrukce napouštění hasičská nádrž Úhlejov z vodoteče (Brodek), případně zbudování vrtané studny k jejímu napájení	Stávající způsob je dostačující. Od záměru bylo upuštěno.
1.10	Rekonstrukce či doplnění dešťového zatrubnění na území obcí	Splněno.
1.11	Legalizace kanalizačního řádu (dešťová kanalizace)	Již podepsána smlouva – realizace se předpokládá 2026–2027.
1.12	Odkup budovy bývalé Chroustovské školy, vybudování obecních	Není prioritou, vlastník nechce budovu prodat a obec by měla i

	bytů	z finančního hlediska s odkupem problém.
1.13	Vybudování bezbariérové bytové jednotky v přízemní části obecního úřadu (nyní archiv a skladovací prostory)	Od záměru se upustilo. Prostory obec využije jako archiv a případné zázemí pro topný systém úřadu (fotovoltaika).
1.14	Rekonstrukce budovy obecního úřadu (zbudování samostatného vstupu pro bytovou část, nové sociální zázemí, elektroinstalace, vytápění, prostorové přeuspořádání)	Obec řešila akce s vyšší prioritou. Realizace bude závislá na případných zdrojích financování.
1.15	Rekonstrukce veřejného osvětlení Úhlejov, rozšíření veřejného osvětlení Růžovka	Splněno.
1.16	Rekonstrukce mostku přes vodní tok Trotinka (lávka)	Od záměru se upustilo. Již by nikdo nevyužil.
1.17	Rekonstrukce bytových domů (zateplení, postupné opravy dle současného stavu)	Opravy se řeší průběžně.
1.18	Odkup a rekonstrukce nádrže Chatová osada	Obec řešila akce s vyšší prioritou, pokud by majitel měl zájem, je možnost o tomto uvažovat.
2.1	Vybudování dětského hřiště Úhlejov, Chroustov	Nemá v současné době prioritu. Malý podíl dětí.
2.2	Rekonstrukce budovy u hřiště (klubovna, posilovna, sauna)	Obec řeší možné využití objektu, aby byla vypracována projektová dokumentace.
2.3	Venkovní posilovna pro dospělé	Nízká priorita.
2.4	Vybudování naučné stezky	Nízká priorita.
2.5	Pořádání tematických akcí ve spolupráci obce, spolku a knihovny (turistický pochod Po stopách rytíře Zbyhoně, Brodecký sešup, akce knihovny …)	Akce se pořádají průběžně dle času a energie místních aktivních občanů.
3.1	Dovybavení hasičské zbojnice Úhlejov a Chroustov	Splněno.
3.2	Dovybavení budovy obecního úřadu (drobné vybavení – sodobar, výčepní zařízení, kancelářský nábytek, renovace výpočetní techniky...)	Plněno postupně dle aktuální potřeby.
3.3	Umístění a zbudování archivu	V řešení.
3.4	Zastřešení odpočinkových míst	Splněno.
3.5	Vydání knihy o historii obce	Kniha vznikla, ale protože nesplňovala parametry GDPR, obec se

		na jejím publikování odmítla podílet.
3.6	Pasportizace obce (komunikace, veřejné osvětlení...)	Splněno. Digitální technická mapa.
3.7	Pořízení drobné mechanizace pro údržbu obce (údržba obecních pozemků, odklízení sněhu)	Nemá prioritu – obec řeší externě.
4.1	Údržba stávající zeleně, výsadba nové zeleně	Probíhá průběžně.
4.2	Obnova zvonice na Chroustově	Nebylo prioritou, bude řešeno.
4.3	Zbudování ploch veřejné zeleně (trvalkové záhony, keře)	Probíhá péče o stávající záhony. Výsadba vznikne individuálně v případě potřeby.
4.4	Dovybavení ploch drobným mobiliářem	Splněno, ale další potřeba se průběžně objevuje.
4.5	Odpočinkové místa pro turisty s turistickými mapami	Splněno.
4.6	Obnova válečného hrobu Chroustov (včetně vyřešení majetkoprávního vztahu)	Splněno.
4.7	Památník p. Machka (vyřešení majetkoprávního vztahu, rekonstrukce)	Splněno.
4.8	Vybudování rozhledny Růžovka	Od záměru se upustilo. Není zde vhodný pozemek, navíc je vše v majetku soukromých osob.
5.1	Rozvoj obce – odkup parcel pro možnost výstavby (infrastruktura)	Není ve finančních možnostech obce. Od záměru se upustilo.
5.2	Prodej stavebních parcel chatová oblast	Splněno.

Zpětné vyhodnocení Strategie rozvoje obce Úhlejov pro období 2019–2029 ukazuje vysokou úspěšnost realizace plánovaných záměrů: z celkem 40 plánovaných aktivit se jich 13 podařilo zcela dokončit a dalších 9 je průběžně plněno či v řešení. Mezi nejvýznamnější úspěšně dokončené prioritní projekty patří kompletní rekonstrukce veřejného osvětlení v Úhlejově a Růžovce, přesun autobusové čekárny, dovybavení hasičských zbrojnic, dešťové zatrubnění a dokončení pasportizace obce. Od finančně či majetkoprávně nerealizovatelných projektů, jako byla výstavba rozhledny Růžovka, vybudování chodníku na Chroustově či odkup stavebních parcel, obec racionálně upustila. Celkem 9 trvale potřebných rozvojových záměrů – v čele s rozsáhlou rekonstrukcí místních komunikací, obnovou budovy obecního úřadu či zateplením bytových domů – se plynule přesouvá k realizaci do nového plánovacího období 2026–2036.

1.3 Šetření názorů obyvatel

Obec v druhé polovině roku 2025 oslovila místní občany formou oběžníku, který byl doručen každému občanovi na jeho email. Žádala občany o jejich názory, co jim v obci chybí. Aby jakékoliv podněty sdělili jakoukoliv formou, kterémukoli zástupci obce. Bohužel odezva nebyla žádná. Obec při sestavování strategie vychází ze svých letitých zkušeností při působení v samosprávě a i z informací, které samozřejmě vyplývají z běžného chodu obce a rozhovorů s místními lidmi.

2. VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

Východiska pro návrhovou část jsou zpracována zejména na základě poznatků z charakteristiky obce Úhlejov (zachycené formou SWOT[1] analýzy). Zohledněna je také vazba Strategie na aktivity širšího území (soulad s místními rozvojovými dokumenty).

2.1. SWOT analýza

SWOT analýza představuje klíčový metodický nástroj, který shrnuje a propojuje poznatky získané v analytické části. Jejím smyslem je přehledně strukturovat vnitřní faktory rozvoje obce, které jsou rozděleny na **silné stránky** (vnitřní aktiva a pozitivní trendy, na kterých lze stavět) a **slabé stránky** (vnitřní limity, strukturální deficity a pociťované problémy, které je nutno řešit). Zároveň mapuje vnější faktory, které leží mimo přímou kontrolu obce, ale zásadně ovlivňují její rozvoj - **příležitosti** (vnější možnosti, které může obec aktivně využít) a **hrozby** (vnější rizika, na která se obec musí připravit a minimalizovat jejich dopady).

Základem pro formulaci jednotlivých výroků SWOT analýzy jsou statistická data ČSÚ, evidence Ministerstva vnitra a Ministerstva práce a sociálních věcí, platný Územní plán obce Úhlejov (včetně Změny č. 1 z roku 2023) a reálné rozvojové potřeby místních občanů, spolků a podnikatelů, které byly průběžně diskutovány s pracovní skupinou zastupitelstva.

Tabulka 10 Souhrnná matice SWOT analýzy obce Úhlejov

Vnitřní faktory (Internal Factors)	Vnější faktory (External Factors)
SILNÉ STRÁNKY (Strengths - S)	**PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities - O)**
1. **Mimořádně kvalitní životní prostředí** a esteticky vysoce hodnotný krajinný ráz s minimálním znečištěním podhůří Krkonoš. 2. **Vysoký rekreační a turistický potenciál** obce a jejích částí s těsnou vazbou na Zvičinu, Raisovu a Erbenovu naučnou stezku. 3. **Rozvinuté rodinné podnikání v zemědělství a agroturistice** s držením prestižních certifikátů *„PODKRKONOŠÍ regionální produkt“* (kozí farma, ekologický chov skotu). 4. **Vysoký podíl citlivě udržovaného fondu** tradiční roubené lidové architektury a úspěšná integrace rekreačních chalupářů do komunitního života.	1. **Čerpání evropských a národních dotačních titulů** (především z IROP a národních programů) pro financování klíčových infrastrukturních projektů obce v období 2026–2036. 2. **Rozvoj meziobecní spolupráce** v rámci MAS Podchlumí, Mikroregionu Podchlumí, Sdružení obcí Podzvičinsko a Lázeňského mikroregionu pro koordinaci služeb, dopravy a školství. 3. **Komplexní pozemkové úpravy** jako klíčová možnost pro majetkoprávní scelení, vyřešení přístupnosti lesů a obnovu historické sítě polních a lesních cest (např. v lokalitě Lukaveček). 4. **Využití vnitřních rezerv zastavěného**

[1] SWOT, což je zkratka z anglických slov Strenghts – Weaknesses – Opportunities – Threats, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba).

5. **Mimořádně bohatý spolkový a společenský život** (Sbor dobrovolných hasičů, spolek *„Domov v kopcích“*, oceňovaná místní knihovna) a vysoká zapojenost občanů do akcí obce. 6. **Úspěšně zavedený a moderní systém odpadového hospodářství** (adresný door-to-door svoz tříděného odpadu od roku 2025). 7. **Aktivní přístup obce k sociálnímu bydlení** a stabilizaci ohrožených skupin (obecní bytový dům na Zavadilce čp. 62 s 8 byty úspěšně využívaný pro matky samoživitelky). 8. **Stabilní politické a samosprávné prostředí** (vyvážené sedmičlenné zastupitelstvo, aktivní komunitní plánování a funkční kontrolní výbory).	**území** (proluky, brownfields) pro novou bytovou výstavbu bez zbytečného záboru nejkvalitnější zemědělské půdy. 5. **Zpřesnění a dobudování herní a sportovní infrastruktury** v Brodku (nové dětské hřiště, venkovní posilovna, rekonstrukce sportovní klubovny). 6. **Diverzifikace příjmů místních zemědělců** prostřednictvím dalšího rozvoje specifických forem agroturistiky a prodeje lokálních produktů ze dvora. 7. **Dokončení celkové modernizace veřejného LED osvětlení** a rozvoj optických telekomunikačních sítí v dalších místních částech. 8. **Sanační a protierozní opatření v krajině** (obnova retenční funkce požární nádrže Brodek a rybníčku Chroustov, zakládání krajinné zeleně).
SLABÉ STRÁNKY (Weaknesses - W)	**HROZBY (Threats - T)**
1. **Kritický nedostatek technické infrastruktury** – absence veřejného vodovodu v Úhlejově (závislost na soukromých studnách) a absence splaškové kanalizace a centrální ČOV ve všech částech obce. 2. **Špatný stavebně-technický stav** a energetická náročnost některých obecních budov (potřeba postupné rekonstrukce budovy OÚ a kulturního domu pro spolkovou činnost). 3. **Výrazný demografický limit a stárnutí populace** – kritický index stáří dosahující hodnoty 258,3 (31 seniorů nad 65 let na pouhých 12 dětí do 14 let k 31. 12. 2025). 4. **Absence základní občanské vybavenosti** (škola, školka, obchod, lékař) přímo v obci a úplná závislost na spádových centrech (Miletín, Hořice). 5. **Výrazně zhoršená dopravní obslužnost o víkendech** a svátcích, která nutí ekonomicky aktivní obyvatele k vysoké závislosti na individuální automobilové dopravě.	1. **Hydrologické sucho a klimatické změny** – pokles hladiny podzemních vod vedoucí k vysychání individuálních studní občanů a nutnosti řešit nouzové zásobování vodou. 2. **Další odliv mladých rodin z obce** kvůli chybějící infrastruktuře a službám, což by vedlo k demografické stagnaci a přeměně obce na čistě rekreační / seniorské sídlo. 3. **Zhoršování stavu lesních porostů** (následky kůrovcové a suché kalamity), což ohrožuje biodiverzitu, krajinný ráz a příjmy vlastníků lesů. 4. **Omezení nebo zrušení autobusových spojů** ze strany Královéhradeckého kraje z důvodu nízké vytíženosti, což by prohloubilo dopravní izolaci seniorů. 5. **Finanční nestabilita při realizaci investic** – nedostatek vlastních finančních prostředků na spolufinancování rozsáhlých projektů při případném výpadku dotačních

6. **Vysoké opotřebení sítě místních komunikací**, které jsou náchylné k poškození přívalovými srážkami kvůli prudce svažitému podkrkonošskému terénu. 7. **Vysoký podíl obyvatel s trvale hlášeným pobytem na ohlašovně OÚ** (Úhlejov 50) – celkem 14 osob (10,1 % populace), což indikuje skryté sociální ohrožení části obyvatel. 8. **Absence vyhodnocení předchozích plánovacích dokumentů** a nedostatek zpracovaných pasportů (místních komunikací, hřbitova), což omezuje operativní plánování.	příležitostí. 6. **Rostoucí tranzitní a těžká doprava** (zejména lesní techniky odvážející kalamitní dřevo), která ničí nezatížitelné místní komunikace. 7. **Nedostatečná kapacita spádových škol a školek** v Miletíně, která by v budoucnu mohla omezit přijímání úhlejovských dětí. 8. **Rostoucí administrativní zátěž** pro malé samosprávy bez odborného úřednického aparátu, která komplikuje podávání a administraci dotačních projektů.

Podrobný komentář k vybraným prioritám SWOT analýzy

Při strategickém plánování obce Úhlejov je nutné se zaměřit na to, jak **využít silné stránky k aktivaci příležitostí** a jak **eliminovat slabé stránky, abychom předešli naplnění hrozeb** (tzv. problémová analýza):

- **Propojení S3, S4 ➔ O3 (Rozvoj agroturistiky):** Úhlejov disponuje mimořádně silným zázemím rodinných ekofarem, které jsou držiteli certifikátu *„PODKRKONOŠÍ regionální produkt“* a úspěšně propojují zemědělství s agroturistikou a hippoturistikou (Pony farma a penziony Lika a Růžovka, kozí farma Pod Zvičinou, ekologický chov skotu, řemeslná výroba bylinných solí). Spolu s vysokým podílem rekreačních chalup a zachovalým krajinným rázem tvoří toto odvětví hlavní ekonomický pilíř obce, který udržuje krajinu obdělávanou, láká návštěvníky a zvyšuje rozpočtové příjmy. V návrhové části je nutné tyto aktivity maximálně podporovat doplňkovou turistickou infrastrukturou (dětská hřiště, cyklotrasy, odpočinková místa).
- **Propojení W1, W6 ➔ O1, O6, O8 (Infrastrukturní rozvoj):** Největším vnitřním problémem obce je absence veřejného vodovodu v Úhlejově a splaškové kanalizace a ČOV ve všech částech obce. Vzhledem k svažitému terénu a klimatickým rizikům poklesu podzemních vod (hrozba T1) se tento deficit stává kritickým limitem rozvoje. Obec musí využít příležitost dotačních programů k **rekonstrukci obecních zdrojů pitné vody (obecní studna)** a k **podpoře obyvatel při výstavbě domovních ČOV**. Zároveň je nezbytné zaměřit investice do **odvodnění a zpevnění místních komunikací**, které jsou při přívalových deštích devastovány srážkovou vodou.
- **Propojení W3 ➔ O2 (Demografická výzva):** Extrémní hodnota indexu stáří (258,3 seniorů na 100 dětí) a vysoký průměrný věk 45,0 let vyžadují včasnou přípravu obce na stárnutí populace. Jelikož obec nemá vlastní kapacity pro sociální služby, je nezbytné v rámci meziobecní spolupráce (příležitost O2) smluvně a organizačně garantovat **dostupnost terénních sociálních a pečovatelských služeb dojíždějících z Hořic**. Zároveň je nutné postupně upravovat veřejná prostranství do bezbariérové podoby.

- **Propojení S7 ➔ O4 (Sociální stabilita bydlení):** Fungující sociální bydlení v bytovém domě na Zavadilce (čp. 62) tvoří silný stabilizační prvek pro rodiny v nouzi (matky samoživitelky). Protipólem je však 14 osob (10,1 % obyvatel) trvale hlášených na ohlašovně OÚ, což představuje specifické sociální riziko (exekuce, bezdomovectví). Obec musí v návrhové části udržet stabilní bytovou politiku a v rámci spolupráce s MAS Podchlumí podporovat prevenci sociálního vyloučení.

2.2. Vazba na národní, krajské a místní strategické dokumenty

V souladu s Metodikou tvorby programu rozvoje obce (MMR ČR) je pro úspěšné koncepční řízení a zejména pro zajištění dotační podpory (např. z Integrovaného regionálního operačního programu – IROP, národních dotačních titulů či programů Královéhradeckého kraje) nezbytné prokázat soulad plánovaných rozvojových záměrů obce s nadřazenými strategickými dokumenty na národní, krajské a mikroregionální úrovni.

Níže uvedená tabulka představuje aktualizovaný přehled klíčových vazeb rozvojových aktivit obce Úhlejov pro plánovací období **2026–2036** na strategické koncepce platné pro současné programové období (2021–2027 s výhledem do let 2030 a 2036).

Úroveň / Strategický dokument	Strategická oblast / Specifický cíl nadřazeného dokumentu	Vazba na konkrétní opatření a aktivity obce Úhlejov (2026–2036)
NÁRODNÍ ÚROVEŇ (ČR)		
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR 2021+)	Cíl: Zvýšení kvality života obyvatel v periferních a venkovských oblastech. Podpora dostupnosti základních služeb a technické infrastruktury. Podpora integrace sociálně ohrožených skupin.	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 1 (Technická vybavenost):** Aktivita 1.6 (Zajištění náhradních zdrojů pitné vody), 1.11 a 1.12 (Dešťová kanalizace a zatrubnění). * **Opatření 2 (Bydlení a rozvoj):** Aktivita 2.1 (Zateplení a rekonstrukce bytových domů na Zavadilce pro sociální účely).
Dohoda o partnerství pro programové období 2021–2027 (ČR)	Cíl 2: Zelenější, nízkouhlíková Evropa (energetická účinnost, obnova budov, retence vody v krajině). Cíl 3: Propojenější Evropa (udržitelná a bezpečná dopravní infrastruktura).	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 1 (Technická vybavenost):** Aktivita 1.2 (Rekonstrukce a odvodnění místních komunikací), 1.7 (Komplexní rekonstrukce budovy OÚ – energetické úspory, fotovoltaika, zateplení). * **Opatření 4 (Veřejná prostranství a životní prostředí):** Aktivita 4.4 (Retenční nádrže Brodek a Chroustov).
Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (MPSV ČR)	Cíl: Zajištění stabilního a dostupného bydlení pro zranitelné skupiny obyvatel. Podpora prevence sociálního vyloučení a dostupnost terénních sociálních služeb.	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 2 (Bydlení a rozvoj):** Aktivita 2.1 (Udržení a technické zhodnocení bytového fondu pro matky samoživitelky). * **Opatření 3 (Spolková činnost a správa):** Koordinace a zajištění dojezdových terénních sociálních služeb z Hořic pro stárnoucí obyvatele.
Strategie BESIP 2021–2030 (MD ČR)	Cíl: Zvýšení bezpečnosti dopravy, odstraňování nebezpečných míst na silniční síti, ochrana zranitelných účastníků provozu.	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 1 (Technická vybavenost):** Aktivita 1.2 (Zpevnění svažité silniční sítě), 1.3 (Komplexní pozemkové úpravy – oddělení zemědělské dopravy od obytných zón), 1.5 (Obnova a doplnění dopravního značení).
Státní program ochrany přírody a krajiny ČR do roku 2030 (MŽP ČR)	Cíl: Ochrana biodiverzity, zvyšování ekologické stability krajiny, ochrana vodních zdrojů, sanace škod po kůrovcové kalamitě.	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 4 (Veřejná prostranství a životní prostředí):** Aktivita 4.1 (Údržba a výsadba nové krajinné a sídelní zeleně – smíšená výsadba po kůrovcové

		kalamitě), 4.4 (Krajinná dešťová retence v k.ú. Úhlejov a Chroustov).
KRAJSKÁ ÚROVEŇ		
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 (s výhledem do roku 2030)	Oblast: Dopravní dostupnost a udržitelné sítě (zlepšení stavu místních silnic). Oblast: Životní prostředí a klima (adaptace na sucho, retence vody v sídlech). Oblast: Společnost a kultura (podpora lokální identity, spolkového a komunitního života).	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 1 (Technická vybavenost):** Aktivita 1.2 (Opravy povrchů svažité silniční sítě), 1.6 (Obnova obecních studní). * **Opatření 2 (Sport a volný čas):** Aktivita 2.2 (Rekonstrukce sportovní klubovny v Brodku). * **Opatření 3 (Spolková činnost a správa):** Aktivita 3.1 (Dovybavení OÚ pro komunitní akce), 3.4 (Elektronická úřední deska).
MÍSTNÍ ÚROVEŇ		
Strategie CLLD MAS Podchlumí 2021–2027 (Místní akční skupina)	Priorita 1: Infrastruktura a životní prostředí (podpora drobných technických staveb, obnova veřejných prostranství). Priorita 2: Spolupráce a efektivní samospráva (podpora venkovských komunit). Priorita 4: Vzdělávání, sport a volnočasové aktivity (rozvoj komunitního života, zázemí pro spolky).	**Plný soulad.** Konkrétně se jedná o: * **Opatření 2 (Sport a volný čas):** Aktivita 2.1 (Nová dětská hřiště Úhlejov, Chroustov), 2.2 (Modernizace klubovny, posilovny a sauny v Brodku). * **Opatření 3 (Spolková činnost):** Aktivita 3.1 (Podpora spolkových aktivit a dovybavení zázemí OÚ). * **Opatření 4 (Veřejná prostranství):** Aktivita 4.2 (Obnova kulturního dědictví – zvonice Chroustov), 4.3 (Dovybavení drobným mobiliářem).

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

V návrhové části je vyjádřena konkrétní představa o rozvoji obce Úhlejov do roku 2036 a navržen způsob jejího dosažení. Vychází se ze zjištěných rozvojových potřeb a limitů popsaných v analytické části (včetně SWOT analýzy) a zpětného vyhodnocení realizace předchozí strategie rozvoje obce pro období let 2019-2029.

3.1 Strategická vize a strategické cíle

Strategická vize představuje dlouhodobý cílový stav obce Úhlejov v horizontu následujících 10 let (2026–2036). Smyslem vize je sjednotit rozvojové směřování obce, motivovat místní aktéry a vytvořit udržitelný rámec pro rozhodování zastupitelstva v investičních a koncepčních záležitostech. Tato vize byla podrobně diskutována s představiteli obce, spolky a zástupci veřejnosti a je formulována takto:

„Obec Úhlejov se svými místními částmi (Chroustov, Brodek, Růžovka, Zavadilka) je moderní, samostatná a upravená venkovská obec s vyváženým rozvojem všech svých částí, respektující jejich specifika. Je domovem pro aktivní mezigenerační komunitu s bohatým spolkovým a společenským životem. Obec cíleně chrání své jedinečné přírodní a krajinné zázemí Podkrkonoší a rozvíjí citlivé formy ekologického zemědělství a šetrného cestovního ruchu. Úhlejov je klidným a bezpečným místem s kvalitní bytovou politikou, kam se lidé rádi vrací a kde se dobře a kvalitně žije.“

3.1.1 Základní rozvojové principy

K dosažení vytyčené strategické vize se obec hlásí k následujícím čtyřem základním rozvojovým principům:

- **Udržitelnost a ochrana krajinných hodnot:** Každý rozvojový krok, stavební činnost či infrastrukturní zásah bude realizován s ohledem na ochranu přírodních zdrojů, zejména ložisek podzemních vod (CHOPAV Východočeská křída) a typického podkrkonošského krajinného rázu.
- **Územní a věcná vyváženost:** Rozvojové záměry obce budou spravedlivě a citlivě rozděleny mezi všechny její místní části. Důraz je kladen na vyváženou modernizaci vybavení v Úhlejově i Chroustově a zachování přirozené rekreační role chatových osad.
- **Aktivní občanské partnerství:** Samospráva obce bude při plánování investic úzce kooperovat s místními spolky (SDH Úhlejov, spolek Domov v kopcích), knihovnou i samotnými občany prostřednictvím veřejných debat a přímého zapojení obyvatel do komunitních prací.
- **Hospodárnost a dotační obezřetnost:** Obec bude dbát na efektivní a hospodárné nakládání s obecním rozpočtem. Významné rozvojové akce s vysokými investičními nároky (rekonstrukce silnic, obnova budovy OÚ) budou přednostně kryty z národních a evropských dotačních programů za přímého zapojení finančního výboru.

3.1.2 Dlouhodobé strategické cíle

Vize a principy rozvoje jsou strukturovány do tří vzájemně provázaných dlouhodobých strategických cílů, které tvoří kostru návrhové části a přímo se promítají do specifických opatření a realizačních aktivit:

- **Strategický cíl I: Rozvoj technické, obytné a komunální infrastruktury:** Zaměřuje se na snížení historického deficitu technické vybavenosti obce, odvodnění a opravy povrchů místních komunikací, stabilizaci a zateplení obecního bytového fondu na Zavadilce a koncepční územní plánování pro stabilní rozvoj obytných parcel.
- **Strategický cíl II: Podpora plnohodnotného spolkového, kulturního a sportovního života všech generací:** Reaguje na demografické stárnutí populace a nízký počet dětí podporou společenského setkávání, modernizací sportovního a rekreačního zázemí v Brodku a systematickou spolupatřičností napříč generacemi.
- **Strategický cíl III: Zefektivnění správy obce, rozvoj územního plánování a systematická péče o krajinné hodnoty:** Soustředí se na rozvoj vnitřních technických a administrativních kapacit úřadu, digitalizaci správy, pořízení obecní techniky pro údržbu rozsáhlého svažitého území, obnovu památek a realizaci protierozních a dešťových retenčních prvků v krajině.

3.2 Opatření a aktivity

Opatření a aktivity představují klíčovou, realizační část celého Programu rozvoje obce Úhlejov pro období 2026–2036. Návrhová část staví výhradně a beze změn na 25 prioritních rozvojových záměrech, které byly definovány, projednány a zastupitelstvem odsouhlaseny jako finančně a věcně realistické. Tyto aktivity jsou metodicky uspořádány do 5 tematických opatření:

Odpovědnost za realizaci má u všech aktivit vedení obce (starosta/ka/ a místostarosta/ka).

Opatření 1: Technická vybavenost

Opatření přímo řeší zmírnění nejvýraznějších deficitů technické vybavenosti naší obce. Reaguje na dlouhodobou absenci veřejného vodovodu a splaškové kanalizace s ČOV. Zaměřuje se na postupné opravy a zpevňování svažité sítě místních komunikací ohrožených přívalovými dešti, na rekonstrukci dešťového zatrubnění a lokální zadržování vody v krajině (Chroustov, Brodek, Chatová osada). Významným krokem je též energetická sanace stávajícího bytového fondu na Zavadilce pro rodiny v nouzi a energetická modernizace budovy obecního úřadu.

Kód	Název aktivity / projektu	Termín	Priorita	Odhad nákladů
1.1	Odpadové hospodářství (zastřešení a uzavření míst na tříděný odpad, rozšíření sítě DOOR-TO-DOOR)	2027	střední	200 000 Kč
1.2	Obnova, opravy, příp. zpevnění nezpevněných povrchů místních komunikací vč. řešení odvodnění vozovky	2027-2036	vysoká	15 000 000 Kč
1.3	Komplexní pozemkové úpravy (záměry obnovy cest – Lukaveček, chatové	2030	střední	5 000 000 Kč

	oblasti, spojnice mezi obcemi)			
1.4	Obnova přístupové cesty k odpočinkovému (opékacímu) místu na Chroustově včetně rekonstrukce opěrné zídky	2030	střední	700 000 Kč
1.5	Rekonstrukce či doplnění dešťového zatrubnění na území obcí	2027	vysoká	2 000 000 Kč
1.6	Odkup budovy bývalé Chroustovské školy, vybudování obecních bytů	2036	nízká	15 000 000 Kč
1.7	Rekonstrukce budovy obecního úřadu (zbudování samostatného vstupu pro bytovou část, nové sociální zázemí, vytápění – energetické úspory, fotovoltaika, prostorové přeuspořádání)	2029-2031	vysoká	8 000 000 Kč
1.8	Rekonstrukce bytových domů (zateplení, postupné opravy dle současného stavu)	2027-2029	střední	2 500 000 Kč
1.9	Rozšíření veřejného osvětlení Úhlejov (nad kapličkou)	2027	střední	1 000 000 Kč
1.10	Odkup a rekonstrukce nádrže Chatová osada	2032	nízká	3 000 000 Kč
1.11	Rekonstrukce rybníčku na Chroustově	2028	vysoká	2 000 000 Kč

Opatření 2: Děti a sport

Opatření reaguje na nepříznivé demografické stárnutí populace (index stáří 258,3) a nutnost zatraktivnit obec pro mladé rodiny s dětmi. Zaměřuje se na systematickou modernizaci sportovní a komunitní infrastruktury přímo v obci (dětská hřiště Úhlejov/Chroustov, rekonstrukce zázemí u hřiště v Brodku na klubovnu se saunou a posilovnou) a na rozvíjení bohatého spolkového života a tradičních akcí pro upevnění komunitní soudržnosti.

Kód	Název aktivity / projektu	Termín	Priorita	Odhad nákladů
2.1	Vybudování dětského hřiště Úhlejov, Chroustov	2030	nízká	600 000 Kč
2.2	Rekonstrukce budovy u hřiště (klubovna, posilovna, sauna)	2029	střední	2 000 000 Kč
2.3	Venkovní posilovna pro dospělé	2032	nízká	500 000 Kč
2.4	Vybudování naučné stezky	2028	nízká	1 000 000 Kč
2.5	Pořádání tematických akcí ve spolupráci obce, spolku a knihovny (turistický pochod Po stopách rytíře Zbyhoně, Rozsvícení vánočního stromku, akce knihovny …)	průběžně	vysoká	50 000 Kč

Opatření 3: Spolková činnost a správa obce

Opatření je zaměřeno na posilování vnitřních kapacit obce pro řádný výkon samosprávy a správu obecního majetku v podmínkách typicky malé obce bez rozsáhlého administrativního aparátu. Zahrnuje postupné vnitřní dovybavení budovy OÚ, zbudování digitálního archivu, modernizaci doručovacích služeb a především pořízení vlastní mechanizace, která obci umožní operativně provádět běžnou údržbu svažitého katastru a zimní odklízení sněhu.

Kód	Název aktivity / projektu	Termín	Priorita	Odhad nákladů
3.1	Dovybavení budovy obecního úřadu (drobné vybavení – sodobar, výčepní zařízení, kancelářský nábytek...)	2027-2028	střední	300 000 Kč

3.2	Umístění a zbudování archivu	2028	střední	100 000 Kč
3.3	Pořízení drobné mechanizace pro údržbu obce (údržba obecních pozemků, odklízení sněhu)	2029	střední	1 000 000 Kč
3.4	Pořízení elektronické úřední desky, doručovacího boxu	2028	střední	400 000 Kč

Opatření 4: Veřejná prostranství a životní prostředí

Opatření se zaměřuje na péči o výjimečný krajinný ráz Podkrkonoší a estetiku veřejných ploch v našich sídlech. Klíčovými aktivitami jsou systematická péče o zeleň, vybavení odpočinkových ploch drobným mobiliářem (pro seniory i turisty), obnova drobného historického dědictví (zvonice na Chroustově) a realizace strategického protierozního a retenčního opatření v Brodku – vybudování retenční nádrže pro ochranu před bleskovými povodněmi a akumulaci dešťové vody.

Kód	Název aktivity / projektu	Termín	Priorita	Odhad nákladů
4.1	Údržba stávající zeleně, výsadba nové zeleně	2027-2036	vysoká	1 000 000 Kč
4.2	Obnova zvonice na Chroustově	2028	střední	300 000 Kč
4.3	Dovybavení ploch drobným mobiliářem	průběžné	střední	50 000 Kč
4.4	Odkup pozemků v Brodku – vybudování retenční nádrže	2029-2031	střední	5 000 000 Kč

Opatření 5: Ostatní záměry

Opatření se soustředí na koncepční a rozvojové plánování územního rozvoje. Cílem je kompletní aktualizace a standardizace Územního plánu obce Úhlejov s ohledem na aktuální legislativu, která umožní vyvážený rozvoj ploch bydlení a drobných řemesel, přičemž důsledně ochrání cenné nezastavěné plochy a autentický ráz krajiny.

Kód	Název aktivity / projektu	Termín	Priorita	Odhad nákladů
5.1	Rozvoj obce – obnova územního plánu obce (standardizace, nový potenciál pro výstavbu)	2027-2029	vysoká	300 000 Kč

3.3 Strom cílů Strategie rozvoje obce Úhlejov

Podle metodiky MMR je program rozvoje obce vnitřně hierarchicky provázán. Dlouhodobá Strategická vize (horizont 10–20 let) je rozvíjena do konkrétních tří Strategických (dlouhodobých) cílů. Tyto cíle jsou následně naplňovány prostřednictvím 5 tematických Opatření (střednědobé programové úkoly), pod které věcně a logicky spadá všech 25 konkrétních rozvojových Aktivit (projektů) obce Úhlejov. Tato struktura zajišťuje, že žádná aktivita není osamocená a každá přispívá k naplňování celkové vize obce.

Obrázek 3 Strom cílů

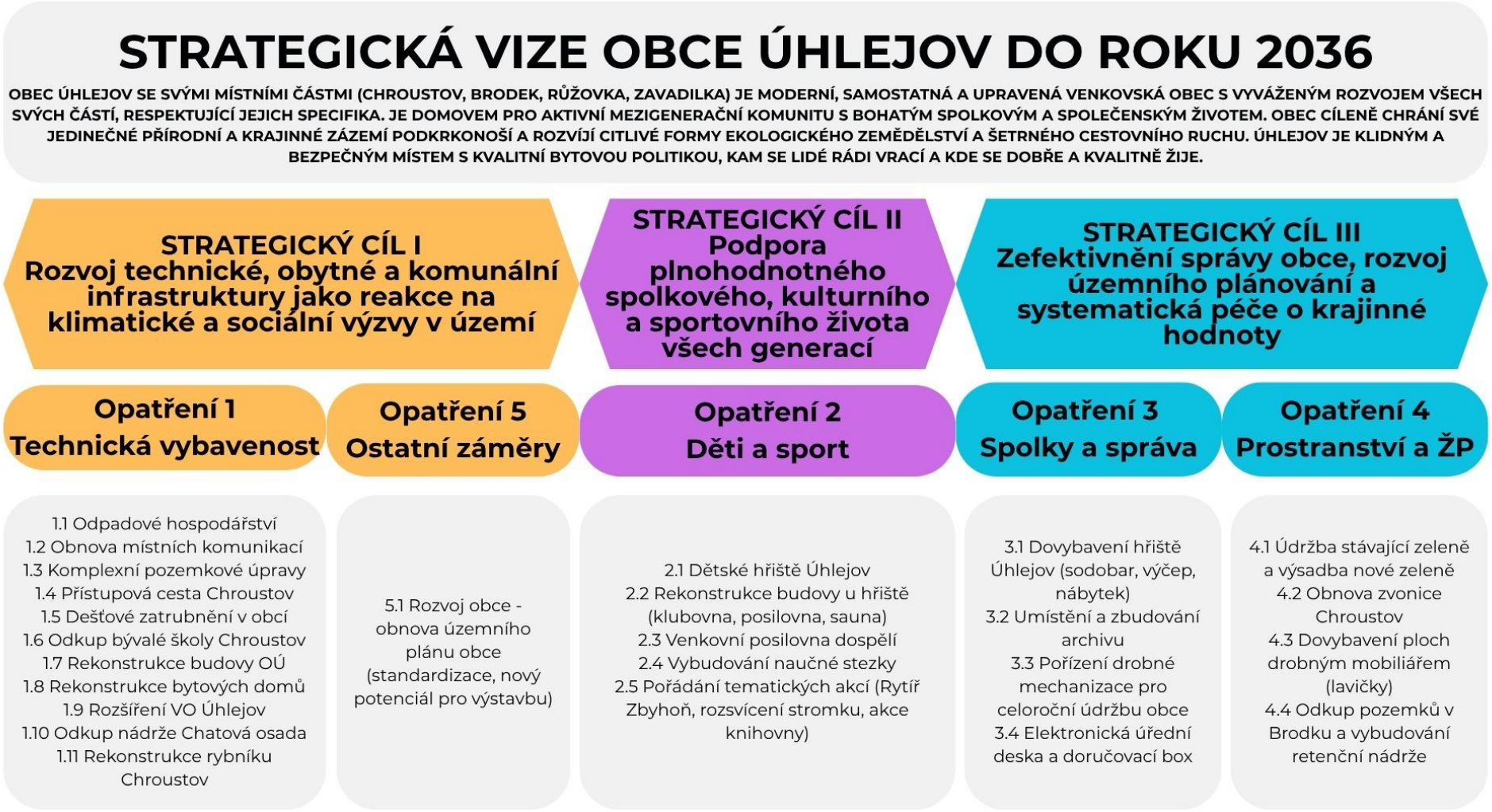

Metodická vazba na analytickou část

Tato struktura cílů a opatření vykazuje stoprocentní provázanost s analytickými výstupy a logicky vysvětluje, jak aktivity vyplněné paní starostkou řeší reálné problémy Úhlejova:

- Vazba na sucho a chybějící vodovod: Přestože obec z finančních důvodů neplánuje výstavbu neúměrně drahého centrálního vodovodu, strategicky řeší vodní bilanci lokálně. Akumulaci vody a požární bezpečnost zajišťují aktivity 1.10 (odkup a rek. nádrže Chatová osada), 1.11 (rekonstrukce rybníčku Chroustov) a 4.4 (vybudování retenční nádrže Brodek).
- Vazba na poškozování silnic deštěm: Svažité komunikace trpí přívalovými srážkami. Aktivity 1.2 (rekonstrukce komunikací včetně vyřešení odvodnění) a 1.5 (rekonstrukce dešťového zatrubnění) tvoří přímou technickou odpověď na tyto limity.
- Vazba na stárnutí obyvatelstva a sociální situaci: Demografická zátěž (index 258,3) je řešena podporou setkávání a stability bydlení. Aktivity 1.8 (rekonstrukce bytových domů na Zavadilce pro rodiny v nouzi), 2.2 (klubovna a sauna u hřiště v Brodku), 2.5 (pořádání mezigeneračních akcí) a 3.1 (dovybavení OÚ pro setkávání spolků) vytvářejí podmínky pro komunitní soudržnost.
- Vazba na ochranu venkovského rázu: Unikátní krajina a cenná roubená architektura jsou chráněny prostřednictvím aktivit 5.1 (obnova územního plánu se zpřísněnými regulativy), 4.1 (údržba zeleně) a 4.2 (obnova historické zvonice na Chroustově).

3.4 Ganttův diagram realizace aktivit

Ganttův diagram představuje klíčový nástroj pro časové plánování, koordinaci a sledování realizace všech 25 schválených rozvojových aktivit obce Úhlejov v programovém období let 2026–2036. Tento grafický harmonogram poskytuje zastupitelům, občanům i potenciálním poskytovatelům dotací okamžitý přehled o časovém rozložení, návaznostech a intenzitě plánovaných investičních i neinvestičních záměrů.

Aktivity jsou v diagramu barevně rozlišeny podle pěti tematických opatření, což zajišťuje plný soulad se strukturou aktivit od paní starostky. Průběžné aktivity (např. pořádání tematických akcí či dovybavení ploch mobiliářem) jsou vyznačeny šrafováním přes celé plánovací období, zatímco jednorázové investiční projekty (jako např. rekonstrukce budovy OÚ v letech 2029–2031 či komplexní pozemkové úpravy v roce 2030) jsou pevně ukotveny v konkrétních letech v souladu s finančními a organizačními možnostmi obce.

Obrázek 4 Ganttův diagram aktivit obce Úhlejov (2026-2036)

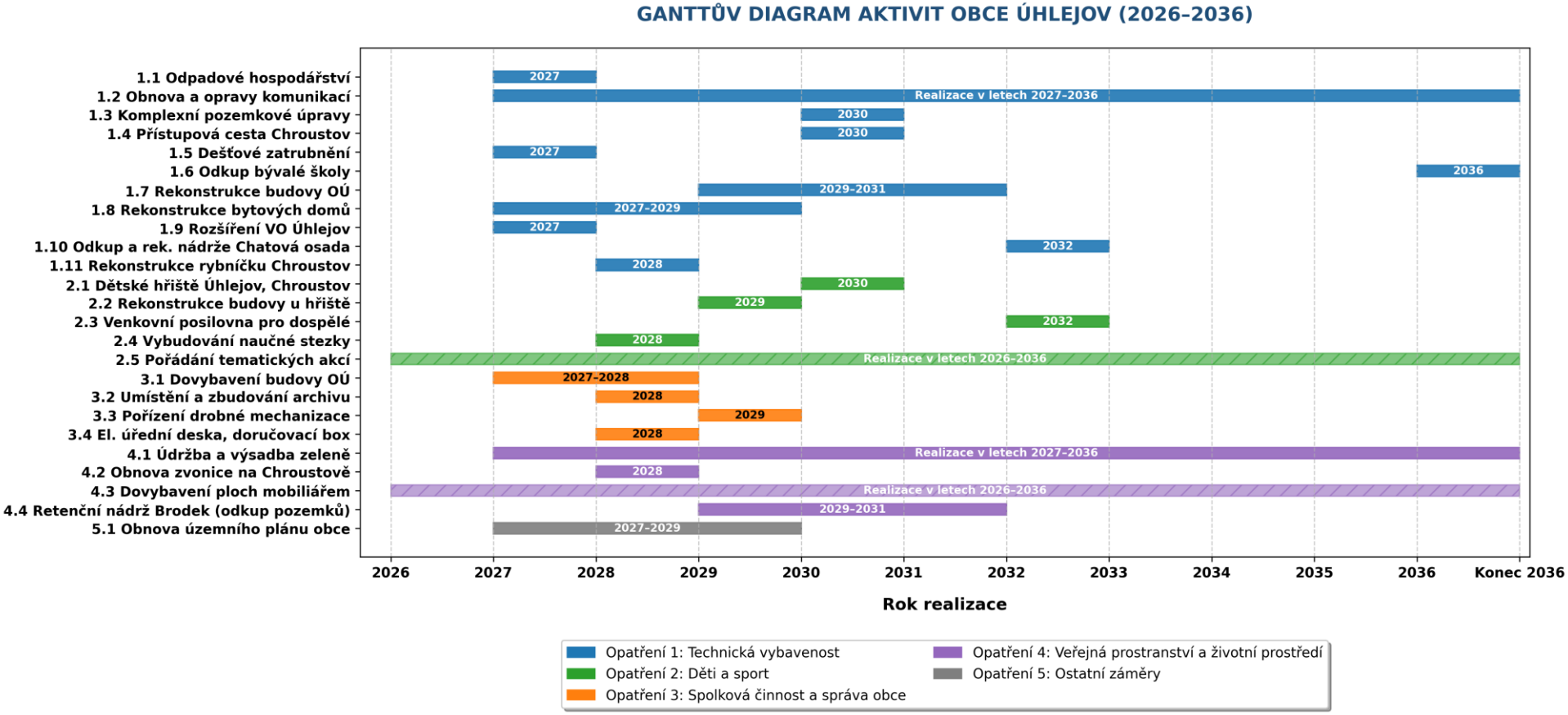

3.5 Finanční plán obce

Finanční plán představuje klíčový koordinační nástroj, který propojuje rozvojové záměry obce Úhlejov s jejími reálnými rozpočtovými možnostmi a dotačními příležitostmi v letech 2026–2036. Obec Úhlejov dlouhodobě hospodaří s ročním rozpočtem ve výši přibližně 4,3 miliony Kč. Vzhledem k této rozpočtové realitě je zřejmé, že realizace investičně náročných projektů je plně závislá na úspěšném získávání externích dotačních zdrojů.

Hlavní snahou Zastupitelstva obce Úhlejov je udržet hospodaření obce jako v zásadě vyrovnané a aktivním přístupem tvořit přebytky určené pro nezbytné spolufinancování prioritních rozvojových aktivit. Mezi tyto zásadní a pro obec nejdůležitější investiční záměry patří:

- obnova místních komunikací na území obce (především odvodnění svažité silniční sítě)
- rekonstrukce či doplnění dešťového zatrubnění na území obcí
- rekonstrukce budovy kulturního domu (obecního úřadu) pro spolkovou a komunitní činnost
- rekonstrukce rybníčku na Chroustově
- pořádání tematických akcí ve splupráci obce, spolku a knihovny
- údržba stávající zeleně, výsadba nové zeleně
- obnova územního plánu obce

Účelem finančního plánování však v podmínkách Úhlejova není pasivní tvorba finančních přebytků za každou cenu, ale rozumné a efektivní využívání obecních prostředků pro všestranný rozvoj obce, podporu aktivního spolkového života, volnočasových aktivit a flexibilní reakci na dotační výzvy. Při všech vhodných příležitostech je nutné na krajské i národní úrovni upozorňovat na dlouhodobou nedostatečnou financovanost malých obcí a aktivně usilovat o nápravu tohoto stavu.

V úhrnu za celé plánovací období 2026–2036 se předpokládá, že vlastní podíl obce na realizaci všech plánovaných rozvojových aktivit bude činit přibližně 30 %. Zbývajících 70 % finančních prostředků bude kryto z externích zdrojů – především z evropských strukturálních fondů (IROP), národních dotačních programů jednotlivých ministerstev (MMR, MŽP, MŠMT) a z dotačních titulů Královéhradeckého kraje.

4. PODPORA REALIZACE PROGRAMU

Kapitola 4 definuje organizační, finanční a procesní mechanismy, které zajistí, že Strategie rozvoje obce Úhlejov pro období 2026–2036 nezůstane pouze formálním dokumentem, ale stane se efektivním a živým nástrojem každodenního řízení obce. V souladu s doporučením Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) je tato realizační (implementační) část integrována přímo do samotného dokumentu, což zjednodušuje jeho celkovou strukturu a významně posiluje přímou vazbu mezi analytickými poznatky, strategickými cíli a konkrétními aktivitami.

4.1 Způsob zajištění, řízení a organizace naplňování

Úspěšná realizace strategických záměrů malé obce bez vlastního rozsáhlého úřednického aparátu vyžaduje jasné vymezení rolí, úzkou spolupráci volených zástupců a aktivní zapojení místních komunitních lídrů.

- **Zastupitelstvo obce Úhlejov:** Je nejvyšším garantem realizace strategie. Na svých pravidelných zasedáních schvaluje rozpočtová opatření, podání dotačních žádostí a nákupy či prodeje nemovitostí nezbytných pro realizaci projektů (např. odkup pozemků v Brodku pro retenční nádrž nebo budovy bývalé chroustovské školy). Každá významnější aktualizace či revize strategie podléhá schválení zastupitelstvem.
- **Starosta/ka obce (Lenka Šedivá, DiS):** Působí jako hlavní koordinátor realizační fáze a vedoucí realizačního týmu. Odpovídá za operativní řízení, přípravu podkladů, komunikaci s projektanty, dotačními úřady a partnery v území.
- **Finanční a kontrolní výbor:** V souladu s metodikou MMR jsou tyto orgány zastupitelstva aktivně zapojeny do realizační fáze. Finanční výbor dohlíží na průmět prioritních aktivit do ročních rozpočtů obce a rozpočtového výhledu a vyhodnocuje finanční udržitelnost investic. Kontrolní výbor kontroluje dodržování postupů a hospodárné nakládání s obecními prostředky.
- **Místní aktéři a spolky (Sbor dobrovolných hasičů, spolek „Domov v kopcích“, místní knihovna):** Jsou klíčovými partnery pro naplňování Strategického cíle II (podpora komunitního a spolkového života). Obec s nimi úzce spolupracuje při pořádání tematických akcí (např. turistický pochod Po stopách rytíře Zbyhoně, Rozsvícení vánočního stromku) a dovybavování veřejných prostranství.
- **Regionální partnerství (MAS Podchlumí, Mikroregion Podchlumí, Sdružení obcí Podzvičinsko):** Představují zásadní organizační podporu, která obci kompenzuje absenci specializovaného aparátu. MAS Podchlumí zajišťuje metodickou pomoc při administraci dotačních projektů (zejména z IROP) a koordinaci meziobecních služeb (dojezdová pečovatelská služba z Hořic, kapacity spádových škol v Miletíně).

4.2 Postup sledování a vyhodnocování realizace Strategie

Systematický monitoring představuje základní nástroj pro předcházení tzv. implementačnímu deficitu (stavu, kdy se schválené záměry v praxi nerealizují).

- **Průběžné sledování:** Realizace Strategie se bude sledovat na zasedáních zastupitelstva obce Úhlejov. Zde budou diskutovány konkrétní kroky k naplňování jednotlivých aktivit (např. stav stavebního řízení pro rekonstrukci budovy OÚ, vyjednávání s vlastníky pozemků v Brodku nebo aktuální výzvy Královéhradeckého kraje). Podklady pro vyhodnocení budou průběžně podávat odpovědní nositelé (starosta/ka, předsedové výborů či zástupci spolků).
- **Roční vyhodnocení (monitoring):** V souladu s metodikou se vyhodnocení plnění Strategie provádí 1x ročně (vždy k závěru kalendářního roku v souvislosti s přípravou rozpočtu na další rok). Starosta/ka předloží zastupitelstvu stručnou monitorovací zprávu, která bude obsahovat přehled aktivit realizovaných v daném roce, přehled rozpracovaných aktivit a stav jejich připravenosti, vyhodnocení finančních nákladů (vynaložené obecní prostředky vs. získané dotace) a zdůvodnění případných odchylek od časového harmonogramu (Ganttova diagramu) či finančního plánu.

4.3 Způsob aktualizace Strategie

Strategie rozvoje obce není rigidní dokument. Musí pružně reagovat na měnící se legislativu, demografický vývoj, klimatická rizika (např. sucho) a především na aktuálně vyhlášené dotační výzvy.

- **Pravidelná revize (Akční plán):** Jednou ročně, na základě výsledků ročního monitoringu, zastupitelstvo přezkoumá a schválí aktualizovaný seznam aktivit (akční plán) pro nejbližší období. V rámci této revize může dojít k časovému posunu aktivit v Ganttově diagramu v závislosti na dotační úspěšnosti obce či prioritách zastupitelstva.
- **Forma provedení změn:** Metodika MMR uvádí, že aktualizaci lze provést buď dodatkem, nebo přímou úpravou dokumentu. Pro Úhlejov je zvolen způsob přímé úpravy dokumentu, což zajišťuje jeho neustálou přehlednost a celistvost. U upravené verze bude vždy jasně uveden termín aktualizace a vyznačen přehled provedených změn.
- **Zveřejnění a publicita:** Schválená Strategie rozvoje obce Úhlejov 2026–2036, včetně všech jejích schválených aktualizací a ročních vyhodnocení, bude trvale přístupná široké veřejnosti v tištěné podobě na Obecním úřadě Úhlejov a v elektronické podobě na oficiálních webových stránkách obce http://www.uhlejov.cz/.

Příloha č. 1 PLÁN ROZVOJE SPORTU OBCE ÚHLEJOV NA OBDOBÍ 2026–2036

Tento strategický dokument je zpracován jako rozšiřující příloha Programu rozvoje obce Úhlejov na období 2026–2036 v souladu s ustanovením § 6a zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů. Cílem plánu je definovat prioritní oblasti rozvoje sportovních aktivit, zmapovat sportovní infrastrukturu a stanovit reálná opatření pro podporu zdravého životního stylu obyvatel a spolkové činnosti v podmínkách malé venkovské obce.

1. LEGISLATIVNÍ RÁMEC A METODICKÁ VÝCHODISKA

Podle platné legislativy (zákon č. 230/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu) jsou obce povinny zpracovávat plán rozvoje sportu pro své území. Tento plán musí stanovit priority v jednotlivých oblastech podpory sportu a opatření k zajištění dostupnosti sportovních zařízení pro občany. Splnění této povinnosti je formální, avšak zcela zásadní pro podávání žádostí o dotační podporu z Národní sportovní agentury (NSA) či Královéhradeckého kraje do oblasti sportovní infrastruktury.

Prostředí malé obce s necelými 140 obyvateli neumožňuje ani nevyžaduje tvorbu rozsáhlého samostatného dokumentu o desítkách stran. V souladu s doporučením Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) pro malé obce je proto tento Plán rozvoje sportu začleněn jako integrální příloha přímo do schváleného Programu rozvoje obce. Tím je zajištěna dokonalá věcná a finanční provázanost s ostatními rozvojovými záměry obce a minimalizována zbytečná administrativní zátěž.

2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU V OBLASTI SPORTU

Obec Úhlejov (včetně místních částí Chroustov, Brodek, Růžovka a Zavadilka) se nachází v malebné a kopcovité krajině Podkrkonoší na jižních svazích Zvičinsko-kocléřovského hřbetu. Toto specifické přírodní prostředí přirozeně vybízí k rozvoji neorganizovaných sportovních aktivit v přírodě, jako je turistika, cykloturistika, běh, v zimních měsících běžkování a v lesních oblastech rekreační chůze (nordic-walking).

Demografický a sociální kontext

K 31. 12. 2025 žije v obci trvale **138 obyvatel**, z čehož dětská složka do 14 let tvoří pouhých **8,7 % (12 dětí)**. Naopak poproduktivní věková skupina nad 65 let tvoří **22,5 % (31 seniorů)**. Index stáří dosahuje vysoké hodnoty **258,3**. Tato demografická struktura jasně definuje, že rozvoj sportovní infrastruktury a volnočasových aktivit musí mít výrazně mezigenerační charakter. Je nutné zaměřit se jak na podporu udržení mladých rodin s dětmi (vybudování bezpečného zázemí pro nejmladší), tak na udržení fyzické kondice a sociální integrace seniorů (pohybové aktivity s nízkou intenzitou, setkávání, mezigenerační programy).

Klíčoví partneři v obci

V obci Úhlejov nepůsobí samostatná registrovaná tělovýchovná jednota nebo sportovní klub. Hlavními organizátory společenského a sportovního života, kteří disponují členskou základnou a lidskými kapacitami, jsou místní spolky:

- **Sbor dobrovolných hasičů (SDH Úhlejov a SDH Chroustov):** Nejaktivnější spolky v obci, které se věnují sportovní přípravě mladých hasičů a organizují místní sportovní soutěže.
- **Spolek „Domov v kopcích“:** Klíčový partner zaměřený na volnočasové aktivity dětí, ekologii, outdoorové aktivity a komunitní akce.
- **Místní knihovna:** Centrum neformálního setkávání a mezigeneračního dialogu.

Pasport sportovní infrastruktury v obci Úhlejov

I přes svou malou velikost obec disponuje cenným sportovním zázemím, které se soustřeďuje především v místní části Brodek a je hojně využíváno trvale žijícími obyvateli i chalupáři:

Sportovní zařízení	Lokalita	Vlastník / Stav	Hlavní způsob využití	Přístupnost a cena
Víceúčelové sportovní hřiště	Brodek	Obec Úhlejov Dobrý stav, umělý povrch	Míčové hry (tenis, volejbal, nohejbal, malá kopaná)	Veřejně přístupné Bezplatně
Požární nádrž (koupaliště)	Brodek	Obec Úhlejov Uspokojivý stav, vyžaduje údržbu	Požární retence, v letních měsících rekreační plavání	Veřejně přístupné Volný vstup
Dětská hřiště (herní prvky)	Areály penzionů Lika a Růžovka	Soukromé subjekty Dobrý stav	Rekreace dětí ubytovaných hostů	Nepřístupné pro veřejnost

3. STRATEGICKÉ PRIORITY A CÍLE

Na základě analýzy potřeb a v souladu s neměnným seznamem 25 aktivit schválených zastupitelstvem obce Úhlejov jsou stanoveny dvě hlavní priority rozvoje sportu do roku 2036:

Priorita I: Rozvoj a modernizace sportovní infrastruktury

Cílem této priority je zajistit kvalitní, bezpečné a dlouhodobě udržitelné zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity obyvatel přímo na území obce, s důrazem na mezigenerační využití. V rámci této priority budou realizovány následující konkrétní projekty obce Úhlejov:

- **Aktivita 2.1: Vybudování dětského hřiště Úhlejov, Chroustov (termín 2030, odhad 600 000 Kč):** Vznik nových, veřejně přístupných dětských hřišť s certifikovanými herními prvky. Cílem je kompenzovat stávající deficit, kdy v obci zcela chybí veřejné dětské hřiště, což zhoršuje podmínky pro život rodin s dětmi.
- **Aktivita 2.2: Rekonstrukce budovy u hřiště v Brodku na komunitní klubovnu se saunou a posilovnou (termín 2029, odhad 2 000 000 Kč):** Nejvýznamnější investiční

projekt v oblasti sportu. Stávající objekt u víceúčelového hřiště projde celkovou stavební a energetickou rekonstrukcí. Vznikne zde komunitní zázemí, malá posilovna pro dospělé a sauna, což významně rozšíří možnosti celoročního sportování a regenerace obyvatel i v zimních měsících.

- **Aktivita 2.3: Venkovní posilovna pro dospělé (termín 2032, odhad 500 000 Kč):** Instalace outdoorových fitness prvků v blízkosti sportovního areálu v Brodku. Prvky budou navrženy tak, aby byly bezpečné a vhodné pro udržování kondice dospělé populace i seniorů (mezigenerační fitness).
- **Aktivita 2.4: Vybudování naučné stezky (termín 2028, odhad 1 000 000 Kč):** Vytvoření značeného rekreačně-sportovního okruhu s informačními panely, který propojí místní části, podpoří zdravou chůzi, běh a rodinné výlety.
- **Aktivita 1.11: Rekonstrukce rybníčku na Chroustově (termín 2028, odhad 2 000 000 Kč) a 4.4 Odkup pozemků v Brodku – vybudování retenční nádrže (termín 2029-2031, odhad 5 000 000 Kč):** Tyto vodní nádrže plní primárně ekologickou a protipožární funkci, avšak sekundárně budou udržovány v takovém stavu, aby mohly v letním období nadále sloužit pro neformální rekreační plavání a ochlazení obyvatel.

Priorita II: Podpora sportovních aktivit a komunitního života

Cílem priority je oživit sportovní infrastrukturu neinvestičními a spolkovými aktivitami, podporovat aktivní využívání volného času a upevňovat komunitní soudržnost:

- **Aktivita 2.5: Pořádání tematických akcí ve spolupráci obce, spolků a knihovny (průběžně, roční rozpočet 50 000 Kč):** Hlavním pilířem je tradiční a mimořádně úspěšný turistický pochod „Po stopách rytíře Zbyhoně“ (pěší trasy 5,5 km, 7 km, 13 km a 23 km), který každoročně přiláká stovky účastníků z celého regionu. Podpora bude směřovat také na pořádání drobných sportovních turnajů v Brodku (nohejbal, líný tenis) a hasičských soutěží mladých hasičů.
- **Podpora činnosti mladých hasičů:** Obec bude nadále bezplatně poskytovat sportovní areál v Brodku pro tréninky hasičského sportu dětí a mládeže a finančně podporovat nákup drobného sportovního vybavení z obecního rozpočtu.

4. FINANCOVÁNÍ PLÁNU ROZVOJE SPORTU

Vzhledem k rozpočtovému omezení obce Úhlejov (roční rozpočet cca 4,3 mil. Kč) je financování větších investičních projektů (zejména rekonstrukce budovy u hřiště za 2 mil. Kč a dětských hřišť za 600 tis. Kč) plně závislé na získání externích dotačních zdrojů. Obec bude při financování uplatňovat následující vícezdrojový model:

Oblast podpory	Předpokládaný podíl	Klíčové dotační zdroje	Příklady krytých aktivit
Velké investiční projekty (nad 500 tis. Kč)	70% až 85% dotace 15% až 30% obec	Národní sportovní agentura (NSA) IROP (přes MAS Podchlumí) Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)	Rekonstrukce komunitní budovy u hřiště v Brodku Vybudování dětského hřiště
Drobné investice a údržba (do 500 tis. Kč)	50% až 70% dotace 30% až 50% obec	Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje Vlastní obecní rozpočet	Venkovní posilovna pro dospělé Nové herní prvky dětských hřišť Údržba povrchu hřiště Brodek
Neinvestiční sportovní akce a provoz spolků	10% dotace / dary 90% obec	Příspěvky z rozpočtu obce Úhlejov Drobné dary od místních firem Dobrovolné vstupné	Turistický pochod „Po stopách rytíře Zbyhoně“ Nákup sportovního vybavení pro mladé hasiče

5. IMPLEMENTACE, MONITORING A AKTUALIZACE

Za realizaci tohoto plánu plně odpovídá starostka obce ve spolupráci se Zastupitelstvem obce Úhlejov. Naplňování cílů bude monitorováno a vyhodnocováno v rámci každoročního hodnocení Programu rozvoje obce. Případné změny v termínech či rozsahu projektů budou prováděny formou přímé aktualizace celého Programu rozvoje obce po schválení Zastupitelstvem obce Úhlejov tak, aby byla neustále udržena finanční realističnost a soulad s rozpočtovými možnostmi obce.